

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava
počinjena na teritoriji
bivše Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T

Datum: 18. mart 2014.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 18. marta 2014.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO S POVJERLJIVIM DODATKOM

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA PRIHVATANJE SVJEDOČENJA
NA OSNOVU PRAVILA 92BIS**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po sljedećim zahtjevima podnijetim na datume navedene u daljem tekstu i donosi po njima odluku:

1) Zahtjev da se izjava Miloša Tomovića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 29. januara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Tomovićem);

2) Zahtjev da se transkript svjedočenja Ranka Mijića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 3. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Mijićem);

3) Zahtjev da se transkript svjedočenja Nikole Tomaševića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 3. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Tomaševićem);

4) Zahtjev da se transkript svjedočenja Dragana Kalinića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 6. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Kalinićem);

5) Zahtjev da se izjava Srboljuba Jovičinca uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 11. februara 2014. godine podniet na povjerljivom osnovu (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Jovičincem);

6) Zahtjev da se iskaz Svjedoka KW540 uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 11. februara 2014. godine, podniet na povjerljivom osnovu (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s KW540);

7) Zahtjev da se izjava Božidara Popovića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 11. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Popovićem);

8) Zahtjev da se iskaz Predraga Banovića uvrsti u spis od 11. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Banovićem);

9) Zahtjev da se iskaz Dušana Đenadija uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 11. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Đenadijem);

10) Zahtjev da se iskaz Slavka Budimira uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 12. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Budimirom);

11) Zahtjev da se iskaz Rajka Indića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 14. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Indićem);

12) Zahtjev da se iskaz Mladena Zorića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 14. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi sa Zorićem);

13) Zahtjev da se iskaz Bore Ljubanića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 19. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Ljubanićem);

14) Zahtjev da se iskaz Marka Deurića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 3. marta 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Deurićem); i

15) Zahtjev da se iskaz Alekse Sekanića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis* od 3. marta 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi sa Sekanićem).

I. Kontekst i argumentacija

1. Optuženi je od kraja januara 2014. godine podnio najmanje 15 zahtjeva za prihvatanje iskaza u pismenoj formi na osnovu pravila 92*bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik). Na zahtjev Vijeća,¹ optuženi je 5. marta 2014. godine podnio Dopunski podnesak, u kom je dostavio dalje informacije u pogledu Zahtjeva u vezi s Đenadijom, Zahtjeva u vezi s Popovićem, Zahtjeva u vezi s Banovićem, Zahtjeva u vezi sa Sekanićem i Zahtjeva u vezi s Deurićem. Vijeće je radi efikasnosti i boljeg razumijevanja odlučilo da te zahtjeve razmotri zajedno, budući da neki od njih imaju zajedničkih karakteristika koje bi se trebale zajedno razmotriti.

2. Vijeće podsjeća da je 26. aprila 2012. godine izdalo "Nalog o rasporedu u vezi s okončanjem dokaznog postupak tužilaštva, podnescima na osnovu pravila 98*bis* i početkom dokaznog postupka odbrane", u kom je optuženom naloženo da najkasnije do 27. avgusta 2012. godine podnese spisak svjedoka na osnovu pravila 65*ter*, zajedno s

¹ T. 47546-47547 (3. mart 2014.).

eventualnim zahtjevom za prihvatanje iskaza njegovih svjedoka na osnovu pravila 92bis (dalje u tekstu: Prvobitni spisak svjedoka, odnosno Rok od 27. avgusta).² Dana 28. juna 2012. godine, Vijeće je donijelo odluku po usmenim zahtjevima optuženog na osnovu pravila 98bis i izreklo usmenu oslobađajuću presudu po Tački 1 Treće izmijenjene i dopunjene optužnice (dalje u tekstu: Optužnica).³ Dana 2. avgusta 2013. godine, pošto je Žalbeno vijeće izdalo Presudu i potvrdilo Tačku 1 Optužnice,⁴ Vijeće je naložilo optuženom da dostavi revidiranu verziju spiska svjedoka na osnovu pravila 65ter, te da u njeg uvrsti i svjedoke relevantne za Tačku 1.⁵ Optuženi je podnio revidirani spisak svjedoka na osnovu pravila 65ter 18. oktobra 2013. godine (dalje u tekstu: Revidirani spisak svjedoka).⁶

(1) Zahtjev u vezi s Tomovićem

3. U Zahtjevu u vezi s Tomovićem, optuženi traži da se u spis uvrsti izjava koju je Miloš Tomović dao odbrani 20. avgusta 2012. godine (dalje u tekstu: Tomovićeve izjave).⁷ Tomović je bio komandant 1. bataljona Teritorijalne odbrane (dalje u tekstu: TO) u Foči.⁸ Optuženi tvrdi da je pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta jer je poslije tog datuma Tomović odbio da svjedoči, a Vijeće je odbilo da u vezi s njim izda zahtjev *subpoena*.⁹ Optuženi dalje tvrdi da su kriteriji za prihvatanje Tomovićeve izjave na osnovu pravila 92bis ispunjeni time što je izjava i) relevantna za navode u Optužnici u vezi s opštinom Foča,¹⁰ ii) ima dokaznu vrijednost jer je Tomović bio u poziciji da dođe do ličnih saznanja u vezi sa spornim događajima,¹¹ iii)

² Nalog o rasporedu u vezi s okončanjem dokaznog postupka tužilaštva, podnescima na osnovu pravila 98bis i početkom dokaznog postupka odbrane, 26. april 2012., par. 25.

³ T. 28731-28774 (28. juni 2012.).

⁴ *Tužilac protiv Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR98bis.1, Presuda, 11. juli 2013., par. 117. Tužilaštvo je podnijelo "Najavu žalbe na Oslobađajuću presudu na osnovu pravila 98bis" 11. jula 2012., dana 24. septembra 2012. podnijelo je na povjerljivoj osnovi "Žalbeni podnesak tužilaštva na osnovu pravila 98bis", a javnu verziju je podnijelo 25. septembra 2012.

⁵ Odluka po zahtjevima optuženog za razdvajanje tačke 1 i odgodu dokaznog postupka odbrane, 2. avgust 2013., par. 25(d).

⁶ Dopunski podnesak odbrane na osnovu pravila 65ter, 18. oktobar 2013., povjerljivi Dodatak H.

⁷ Tomovićeve izjave unijeta je u sistem *e-courta* pod brojem 1D26391 na osnovu pravila 65ter.

⁸ Zahtjev u vezi s Tomovićem, par. 1.

⁹ Zahtjev u vezi s Tomovićem, par. 3, u kom se upućuje na Zahtjev za izdavanje zahtjeva *subpoena* Milošu Tomoviću, 19. decembar 2012. i Odluka po Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Milošu Tomoviću, 28. januar 2013.

¹⁰ Zahtjev u vezi s Tomovićem, par. 11.

¹¹ Zahtjev u vezi s Tomovićem, par. 11.

ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog,¹² i iv) ima kumulativan karakter u pogledu drugih dokaza koje je optuženi predložio za prihvatanje.¹³ Nema povezanih dokaza za koje se traži da budu prihvaćeni.¹⁴

4. Tužilaštvo je 10. februara 2014. godine podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se izjava Miloša Tomovića uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis" (dalje u tekstu: Tomovićev odgovor), kojim se protivi Zahtjevu u vezi s Tomovićem.¹⁵ Tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 17. avgusta.¹⁶ U vezi s tim tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da je Tomovićeve izjava kumulativna i da ništa ne upućuje na to da će biti ispunjen uslov u vezi s deklaracijom iz pravila 92bis(B).¹⁷ Tužilaštvo, naime, tvrdi da bi, u slučaju da je Tomović zaista voljan da ovjeri svoju izjavu ali odbija da pristupi i svjedoči pred Vijećem, to dovelo u pitanje pouzdanost njegovog iskaza.¹⁸ Najzad, tužilaštvo tvrdi da se Tomovićeve izjava odnosi na aktualna i važna pitanja i da bi, u slučaju da Vijeće prihvati njegovu izjavu, Tomović trebao biti pozvan na unakrsno ispitivanje.¹⁹

(2) Zahtjev u vezi s Mijićem

5. U Zahtjevu u vezi s Mijićem optuženi traži da se u spis uvrsti transkript razgovora koji je Ranko Mijić, u svojstvu osumnjičenog, obavio s tužilaštvom 3. decembra 2003. godine (dalje u tekstu: Razgovor s Mijićem).²⁰ Mijić je bio načelnik Policijskog odjeljenja Prijedora i bio je zadužen za isljednike koji su radili u Omarskoj.²¹ Optuženi tvrdi da je pokazao da postoji valjan razlog zbog kog je propustio da ispuni rok od 27. avgusta jer je Mijić odbio da nakon tog datuma svjedoči, a Vijeće je zatim odbilo da mu izda nalog *subpoena*.²² Optuženi dalje tvrdi da Razgovor s Mijićem ispunjava uslove iz pravila 92bis jer je i) relevantan za navode u Optužnici u vezi sa zločinima počinjenim u

¹² Zahtjev u vezi s Tomovićem, par. 12.

¹³ Zahtjev u vezi s Tomovićem, par. 13.

¹⁴ Zahtjev u vezi s Tomovićem, Dodatak "A".

¹⁵ Odgovor u vezi s Tomovićem, par. 1.

¹⁶ Odgovor u vezi s Tomovićem, par. 2-4.

¹⁷ Odgovor u vezi s Tomovićem, par. 6-7.

¹⁸ Odgovor u vezi s Tomovićem, par. 7.

¹⁹ Odgovor u vezi s Tomovićem, par. 5.

²⁰ Razgovor s Mijićem unijet je u sistem e-courta pod brojem 1D9634 na osnovu pravila 65ter.

²¹ Zahtjev u vezi s Mijićem, par. 1.

²² Zahtjev u vezi s Mijićem, par. 5.

Omarskoj,²³ ii) ima dokaznu vrijednost jer je Mijić bio u poziciji da dođe do ličnih saznanja u vezi sa spornim događajima,²⁴ iii) ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog,²⁵ i iv) kumulativnog je karaktera u pogledu drugih dokaza u spisu.²⁶ Nema povezanih dokaza za koje se traži da budu prihvaćeni.²⁷

6. Tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se transkript razgovora s Rankom Mijićem, s povjerljivim Dodatakom A, uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis" 10. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Mijićem), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Mijićem.²⁸ Tužilaštvo prvo tvrdi da optuženi nije pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta.²⁹ U pogledu utemeljenosti Zahtjeva u vezi s Mijićem, tužilaštvo tvrdi da je optuženi pogrešno okarakterizirao informacije u Razgovoru s Mijićem,³⁰ da nije pokazao da je Razgovor s Mijićem kumulativan u pogledu drugih dokaza,³¹ da nema osnova za tvrdnju optuženog da će Mijić ovjeriti razgovor koji je s njim obavljen, što stoga dovodi u pitanje pouzdanost Mijićevog iskaza.³² Najzad, tužilaštvo tvrdi da bi, u slučaju da Vijeće želi da uvrsti u spis Razgovor s Mijićem, Mijić trebao biti pozvan na unakrsno ispitivanje budući da se njegov iskaz odnosi na aktualna i važna sporna pitanja u ovom predmetu.³³

(3) Zahtjev u vezi s Tomaševićem

7. U Zahtjevu u vezi s Tomaševićem optuženi traži da se u spis uvrsti transkript razgovora koji je Nikola Tomašević obavio s tužilaštvom 6. juna 2002. godine (dalje u tekstu: Razgovor s Tomaševićem), kao i dva za to vezana dokazna predmeta (dalje u tekstu, zajedničim imenom: Materijal u vezi s Tomaševićem).³⁴ Tomašević je bio sudija vojnog suda Vojske Republike Srpske (dalje u tekstu: VRS) u Banjoj Luci u vrijeme

²³ Zahtjev u vezi s Mijićem, par. 10.

²⁴ Zahtjev u vezi s Mijićem, par. 10.

²⁵ Zahtjev u vezi s Mijićem, par. 11.

²⁶ Zahtjev u vezi s Mijićem, par. 12.

²⁷ Zahtjev u vezi s Mijićem, Dodatak A.

²⁸ Odgovor u vezi s Mijićem, par. 1.

²⁹ Odgovor u vezi s Mijićem, par. 2-5.

³⁰ Odgovor u vezi s Mijićem, par. 7.

³¹ Odgovor u vezi s Mijićem, par. 8-10.

³² Odgovor u vezi s Mijićem, par. 11.

³³ Odgovor u vezi s Mijićem, par. 6.

³⁴ Razgovor s Tomaševićem unijet je u sistem e-courta pod brojem 1D9195 na osnovu pravila 65ter. Predloženi dokazni predmeti navedeni su u Zahtjevu u vezi s Tomaševićem, Dodatak A.

relevantno za Optužnicu.³⁵ Optuženi tvrdi da je pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27 avgusta jer je Tomašević odbio da nakon tog datuma svjedoči, a Vijeće je zatim odbilo da mu izda nalog *subpoena*.³⁶ Optuženi dalje navodi da Razgovor s Tomaševićem ispunjava uslove iz pravila 92*bis* na osnovu sljedećeg: i) relevantan je da bi se pokazalo da nije postojala ni politika niti je u praksi propuštano da se kazne bosanski Srbi koji su počinili zločine nad bosanskim Muslimanima ili bosanskim Hrvatima,³⁷ ii) ima dokaznu vrijednost jer je Tomašević bio sudija koji je naredio da se na slobodu puste lica iz dva predmeta na koje upućuje tužilaštvo kao primjer te politike,³⁸ iii) ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog,³⁹ i iv) kumulativnog je karaktera u odnosu na druge dokaze u spisu.⁴⁰

8. Tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se dokazni predmet u vezi s Nikolom Tomaševićem uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis*" 17. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Tomaševićem), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Tomaševićem.⁴¹ Tužilaštvo prvo tvrdi da optuženi nije pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta.⁴² U vezi s utemeljenosti zahtjeva, tužilaštvo tvrdi da optuženi pogrešno karakterizira Tomašićev iskaz⁴³ i da nije pokazao da će u vezi s Razgovorom s Tomaševićem biti ispunjen uslov u vezi s deklaracijom iz pravila 92*bis*(B).⁴⁴ Najzad, tužilaštvo tvrdi da bi, u slučaju da tužilaštvo želi da Razgovor s Tomaševićem uvrsti u spis, Tomašević trebao biti pozvan na unakrsno ispitivanje budući da se njegov iskaz odnosi na aktualna i važna sporna pitanja u ovom predmetu.⁴⁵

(4) Zahtjev u vezi s Kalinićem

³⁵ Zahtjev u vezi s Tomaševićem, par. 1.

³⁶ Zahtjev u vezi s Tomaševićem, par. 5.

³⁷ Zahtjev u vezi s Tomaševićem, par. 10.

³⁸ Zahtjev u vezi s Tomaševićem, par. 11.

³⁹ Zahtjev u vezi s Tomaševićem, par. 11. Vijeće napominje da u Zahtjevu u vezi s Tomaševićem postoje dva paragrafa 11 i da se ovdje upućuje na drugi od ta dva paragrafa.

⁴⁰ Zahtjev u vezi s Tomaševićem, par. 12.

⁴¹ Odgovor u vezi s Tomaševićem, par. 12.

⁴² Odgovor u vezi s Tomaševićem, par. 2-4.

⁴³ Odgovor u vezi s Tomaševićem, par. 6.

⁴⁴ Odgovor u vezi s Tomaševićem, par. 7.

⁴⁵ Odgovor u vezi s Tomaševićem, par. 5.

9. U Zahtjevu u vezi s Kalinićem optuženi traži da u spis bude uvršten transkript razgovora koji je Dragan Kalinić, u svojstvu osumnjičenog, obavio s tužilaštvom 27. i 28. septembra 2004. godine (dalje u tekstu: Razgovor s Kalinićem), kao i 11 za to vezanih dokaznih predmeta (dalje u tekstu, zajedno Materijal u vezi s Kalinićem).⁴⁶ Kalinić je bio ministar zdravstva Republike Srpske (dalje u tekstu: RS) u vrijeme relevantno za Optužnicu.⁴⁷ Optuženi kao prvo tvrdi da je pokazao valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 28. avgusta jer je Kalinić odbio da nakon tog datuma svjedoči, a Vijeće je zatim odbilo da mu izda nalog *subpoena*.⁴⁸ Optuženi takođe tvrdi da su u vezi s Razgovorom s Kalinićem ispunjeni uslovi iz pravila 92*bis* na osnovu sljedećeg: i) relevantan je kako bi se potkrijepio navod u Tački 1 Optužnice da su zločini u određenim opštinama u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: BiH) počinjeni s namjerom da se unište bosanski Muslimani,⁴⁹ ii) ima dokaznu vrijednost budući da je on bio taj koji je 12. maja 1992. godine dao izjavu u Skupštini RS, na koju se tužilaštvo žali osloniti kao na dokaz o postojanju genocidne namjere,⁵⁰ iii) ne odnosi se, u najvećem dijelu, na djela i ponašanje optuženog,⁵¹ i iv) kumulativnog je karaktera u pogledu drugih dokaza u spisu.⁵²

10. Tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se izjava Dragana Kalinićauvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis*" 18. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Kalinićem), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Kalinićem.⁵³ Tužilaštvo prvo tvrdi da optuženi nije pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta.⁵⁴ U vezi s utemeljenosti Zahtjeva, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da je Razgovor s Kalinićem kumulativnog karaktera u pogledu drugih dokaza u spisu.⁵⁵ Tužilaštvo takođe tvrdi da nema pokazatelja da će biti ispunjen uslov u vezi s deklaracijom iz pravila 92*bis*(B) i da bi, u slučaju da su ispunjeni, činjenica da Kalinić

⁴⁶ Razgovor s Kalinićim unijet je u sistem e-courta pod brojem 1D9199 na osnovu pravila 65*ter*. Predloženi povezani dokazni predmeti navedeni su u Zahtjevu u vezi s Kalinićem, Dodatak A.

⁴⁷ Zahtjev u vezi s Kalinićem, par. 1.

⁴⁸ Zahtjev u vezi s Kalinićem, par. 5.

⁴⁹ Zahtjev u vezi s Kalinićem, par. 4.

⁵⁰ Zahtjev u vezi s Kalinićem, par. 10.

⁵¹ Zahtjev u vezi s Kalinićem, par. 11, u kom se konkretno navodi da eventualni dijelovi koji se odnose na djela i postupke optuženog mogu biti redigovani.

⁵² Zahtjev u vezi s Kalinićem, par. 12.

⁵³ Odgovor u vezi s Kalinićem, par. 1.

⁵⁴ Odgovor u vezi s Kalinićem, par. 2.

⁵⁵ Odgovor u vezi s Kalinićem, par. 5.

nije želio da svjedoči, ali da pristaje da ovjeri razgovor koji je s njim obavljen, dovela u pitanje njegovu pouzdanost.⁵⁶ U svakom slučaju, tužilaštvo tvrdi da Razgovor s Kalinićem ne može biti prihvaćen ako Kalinić ne pristupi radi unakrsnog ispitivanja budući da se razgovor s njim odnosi na aktualna i važna sporna pitanja i sadržaj od ključnog i presudnog značaja za tezu tužilaštva.⁵⁷

(5) Zahtjev u vezi s Jovićincem

11. U Zahtjevu u vezi s Jovićincem optuženi traži da se u spis uvrsti izjava koju je Srboljub Jovićinac nepoznatog datuma dao odbrani (dalje u tekstu: Jovićinčeva izjava).⁵⁸ Jovićinac je bio vojni tužilac 1. krajiškog korpusa VRS-a u Banjoj Luci u vrijeme relevantno za Optužnicu.⁵⁹ Optuženi tvrdi da je pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta. Naime, želio je da Jovićinca pozove da svjedoči *viva voce*, ali da je on odbio da svjedoči nakon što je Vijeće odbilo zahtjev i optuženi podnio zahtjev za svjedočenje putem video-konferencijske veze.⁶⁰ Optuženi dalje tvrdi da Jovićinčeva izjava ispunjava uslove iz pravila 92*bis*n jer je i) relevantna za navode u Optužnici da bosanski Srbi koji su počinili zločine nad bosanskim Muslimanima i bosanskim Hrvatima nisu kažnjeni,⁶¹ ii) ima dokaznu vrijednost jer je Jovićinac bio u poziciji da dođe do ličnih saznanja u vezi s tim događajima,⁶² iii) ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog,⁶³ i iv) kumulativnog je karaktera u pogledu drugih dokaza u spisu.⁶⁴ Nema povezanih dokaza za koje se traži da budu prihvaćeni.

12. Dana 25. februara 2014. godine tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na zahtjev da se svjedočenje Srboljuba Jovićinca uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis*" (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Jovićincem), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Jovićincem.⁶⁵ Tužilaštvo prvo tvrdi da se ne može reći da je optuženi pokazao da postoji

⁵⁶ Odgovor u vezi s Kalinićem, par. 6.

⁵⁷ Odgovor u vezi s Kalinićem, par. 3-4.

⁵⁸ Jovićinčeva izjava je priložena Zahtjevu u vezi s Jovićincem u Dodatku A.

⁵⁹ Zahtjev u vezi s Jovićincem, par. 1.

⁶⁰ Zahtjev u vezi s Jovićincem, par. 3.

⁶¹ Zahtjev u vezi s Jovićincem, par. 11.

⁶² Zahtjev u vezi s Jovićincem, par. 11.

⁶³ Zahtjev u vezi s Jovićincem, par. 12.

⁶⁴ Zahtjev u vezi s Jovićincem, par. 13-14.

⁶⁵ Odgovor u vezi s Jovićincem, par. 1.

valjan razlog zbog kog nije blagovremeno podnio zahtjev na osnovu pravila 92bis jer nije pokazao da postoji veoma jak razlog zbog kog nije zatražio da mu se odobri korištenje postupaka na osnovu kojih je mogao pribaviti Jovičinčevo svjedočenje.⁶⁶ Tužilaštvo takođe tvrdi da nema pokazatelja da će biti ispunjen uslov u vezi s deklaracijom iz pravila 92bis(B) i da bi, u slučaju da je uslov ispunjen, činjenica da Jovičinac nije voljan da svjedoči, ali da pristaje da ovjeri izjavu koju je dao, dovela u pitanje pouzdanost te izjave.⁶⁷ Najzad, tužilaštvo tvrdi da se Jovičinčeva izjava odnosi na sporna aktualna i važna pitanja u predmetu i da bi, u slučaju da Vijeće smatra da ona treba biti uvrštena u spis, Jovičinac trebao biti pozvan na unakrsno ispitivanje.⁶⁸

(6) Zahtjev u vezi s KW540

13. U Zahtjevu u vezi s KW540 optuženi traži da se u spis uvrsti transkript prijašnjeg svjedočenja KW540 u predmetu *Stanišić i Župljanin* od 17. novembra 2009. godine (dalje u tekstu: Transkript KW540) zajedno s 20 povezanih dokaznih predmeta (dalje u tekstu, zajedno: Materijal u vezi s KW450).⁶⁹ Optuženi tvrdi da je pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta, jer je KW540 odbio da nakon tog datuma svjedoči, a Vijeće je zatim odbilo da mu izda nalog *subpoena*.⁷⁰ On tvrdi da su u pogledu Transkripta KW540 ispunjeni uslovi iz pravila 92bis iz sljedećih razloga: i) relevantan je za komponentu predmeta u vezi s opštinama i navode iz Tačke 1 Optužnice,⁷¹ ii) ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog,⁷² i iii) kumulativan je u pogledu drugih dokaza u spisu.⁷³

14. Dana 21. februara 2014. godine tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se svjedočenje Svjedoka KW540 uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis" (dalje

⁶⁶ Odgovor u vezi s Jovičincem, par. 4.

⁶⁷ Odgovor u vezi s Jovičincem, par. 7.

⁶⁸ Odgovor u vezi s Jovičincem, par. 6.

⁶⁹ Optuženi traži da se u spis uvrste i povjerljiva verzija transkripta KW540, unijeta u sistem e-courta pod brojem 1D8820 na osnovu pravila 65ter, i javna redigovana verzija koja je u sistem e-courta unijeta pod brojem 1D8821 na osnovu pravila 65ter, v. Zahtjev u vezi s KW540, povjerljivi Dodatak A.. Međutim, Vijeće napominje da se neredigovani dijelovi 1D8821 odnose na pitanja koja nisu vezana za svjedoka KW540 ni za ovaj predmet.

⁷⁰ Zahtjev u vezi s KW540, par. 2.

⁷¹ Zahtjev u vezi s KW540, par. 9-14. Budući da je KW540 zaštićeni svjedok, Vijeće će dodatne pojedinosti u vezi s njegovim svjedočenjem dostaviti u povjerljivom dodatku ove odluke.

⁷² Zahtjev u vezi s KW540, par. 15.

⁷³ Zahtjev u vezi s KW540, par. 15.

u tekstu: Odgovor u vezi s KW540), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s KW540.⁷⁴ Tužilaštvo tvrdi da odbijanje KW540 da svjedoči i zatim odbijanje Vijeća da mu izda nalog subpoena ne predstavlja valjan razlog zbog kog u vezi sa Zahtjevom u vezi s KW540 nije ispunio rok od 27. avgusta.⁷⁵ U pogledu utemeljenosti Zahtjeva, tužilaštvo tvrdi da bi KW540 trebao biti pozvan na unakrsno ispitivanje jer je Transkript KW540 odnosi na aktualna i važna sporna pitanja u ovom predmetu i da je KW540 prilikom svjedočenja u predmetu *Stanišić i Župljanin* pokušao da svoju ulogu smanji na minimum.⁷⁶

(7) Zahtjev u vezi s Popovićem

15. U Zahtjevu u vezi s Popovićem optuženi traži da se u spis uvrsti izjava koju je Božidar Popović dao odbrani 26. septembra 2013. godine (dalje u tekstu: Popovićeve izjava).⁷⁷ Popović je bio komandir logora Manjača u Banjoj Luci u vrijeme relevantno za Optužnicu.⁷⁸ Optuženi tvrdi da je pokazan valjan razlog zbog kog nije ispunjen rok od 27. avgusta, a to je da je Popović odbio da nakon tog datuma svjedoči.⁷⁹ Deklaracija koordinatora predmeta optuženog, koja je priložena u Dodatku B Zahtjeva u vezi s Popovićem, takođe pokazuje da je pravni savjetnik optuženog bio mišljenja da neće biti ispunjeni uslovi za izdavanje naloga o slobodnom prolazu koji je Popović zatražio.⁸⁰ U pogledu utemeljenosti Zahtjeva optuženi tvrdi da Popovićeve izjava ispunjava uslove za uvrštavanje u spis na osnovu pravila 92bis iz sljedećih razloga: i) relevantna je za navode u Optužnici u vezi s logorom Manjača,⁸¹ ii) budući da je Popović bio komandir logora, ima dokaznu vrijednost,⁸² iii) ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog,⁸³ i iv)

⁷⁴ Odgovor u vezi s KW540, par. 1.

⁷⁵ Odgovor u vezi s KW540, par. 2-3.

⁷⁶ Odgovor u vezi s KW540, par. 4, 6. Vijeće napominje da, osim toga, tužilaštvo tvrdi da nema pokazatelja da će u vezi s Materijalima u vezi s KW540 biti ispunjeni uslovi iz pravila 92bis(B). Međutim, čini se da je tužilaštvo steklo pogrešan utisak da se traži da u spis bude uvrštena izjava a ne transkript svjedočenja; v. Odgovor u vezi s KW540, par. 7. Vijeće stoga neće razmatrati taj dio Odgovora u vezi s KW540.

⁷⁷ Popovićeve izjava priložena je Zahtjevu u vezi s Popovićem u Dodatku A. Iako Popovićeve izjava nije datirana, Podnesak u vezi sa Zahtjevima na osnovu pravila 92bis, koji je optuženi podnio 5. marta 2014. (dalje u tekstu: Dopunski podnesak) pokazuje da je izjava uzeta 26. novembra 2013.

⁷⁸ Zahtjev u vezi s Popovićem, par. 1.

⁷⁹ Zahtjev u vezi s Popovićem, par. 3.

⁸⁰ Zahtjev u vezi s Popovićem, Dodatak B.

⁸¹ Zahtjev u vezi s Popovićem, par. 11.

⁸² Zahtjev u vezi s Popovićem, par. 11.

⁸³ Zahtjev u vezi s Popovićem, par. 12.

kumulativnog je karaktera u pogledu drugih dokaza u spisu.⁸⁴ Nema povezanih dokaza za koje se traži da budu uvršteni u spis.

16. Tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se svjedočenje Božidara Popovića uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis" 25. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Popovićem), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Popovićem.⁸⁵ Tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta.⁸⁶ U pogledu utemeljenosti zahtjeva tužilaštvo tvrdi da Popovićeve izjava ne ispunjava uslove pravila 92bis jer optuženi nije pokazao da je izjava kumulativna u pogledu drugih dokaza u predmetu.⁸⁷ Tužilaštvo takođe tvrdi da nema naznaka da će biti ispunjeni uslovi u vezi s deklaracijom, a i ako bi se ispunili, činjenica da Popović nije bio voljan da svjedoči, ali da pristaje da ovjeri izjavu koju je dao dovela bi u pitanje pouzdanost izjave.⁸⁸ Najzad, tužilaštvo tvrdi da se Popovićeve izjava odnosi na aktualna i važna sporna pitanja u predmetu, što jasno govori u prilog tome da Popović mora biti unakrsno ispitan.⁸⁹

(8) Zahtjev u vezi s Banovićem

17. U Zahtjevu u vezi s Banovićem optuženi traži da se u spis uvrsti izjava koju je Predrag Banović dao odbrani 20. decembra 2013. godine (dalje u tekstu: Banovićeve izjava).⁹⁰ Banović je bio stražar u logoru Keraterm.⁹¹ Optuženi tvrdi da je pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta, naime, Banović je dodan na Revidirani spisak svjedoka tek pošto je Tačka 1 ponovo uvedena u Optužnicu, ali on je zatim odbio da svjedočio pošto je obaviješten da je Vijeće odbilo da mu dodijeli pravnog zastupnika u svrhu njegovog svjedočenja u ovom postupku.⁹² Optuženi zatim tvrdi da Banovićeve izjava najvećim dijelom ispunjava uslove pravila 92bis iz sljedećih razloga i)

⁸⁴ Zahtjev u vezi s Popovićem, par. 13.

⁸⁵ Odgovor u vezi s Popovićem, par. 1.

⁸⁶ Odgovor u vezi s Popovićem, par. 2-4.

⁸⁷ Odgovor u vezi s Popovićem, par. 7.

⁸⁸ Odgovor u vezi s Popovićem, par. 8.

⁸⁹ Odgovor u vezi s Popovićem, par. 6.

⁹⁰ Banovićeve izjava priložena je u Dodatku A Zahtjeva u vezi s Banovićem. Iako je Banovićeve izjava nedatirana, Dopunski podnesak pokazuje da je pribavljena 20. decembra 2013.

⁹¹ Zahtjev u vezi s Banovićem, par. 1.

⁹² Zahtjev u vezi s Banovićem, par. 1.

relevantna je za tezu optuženog da on i vlasti u Keratermu nisu imali namjeru da unište bosanske Muslimane u cijelosti ili jedan dio njih,⁹³ i ii) ne odnosi se ni na djela i ponašanje optuženog ni na neko otvoreno ili važno pitanje u predmetu.⁹⁴ U vezi sa uslovom kumulativnosti, optuženi tvrdi da je to "jedini dokaz odbrane u vezi s logorom Keraterm". Međutim, tužilaštvo je sve dokaze u vezi s logorom Keraterm izvelo u obliku izjava na osnovu pravila 92bis i činjenica o kojima je presuđeno".⁹⁵ Nema povezanih dokaza za koje se traži da budu uvršteni u spis.⁹⁶

18. Tužilaštvo je 25. februara 2014. godine podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se izjava Predraga Banovića uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis" (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Banovićem), u kom se protivi Zahtjevu.⁹⁷ U vezi s pitanjem da li je optuženi pokazao valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije objasnio zašto Banovića nije uvrstio u Revidirani spisak svjedoka na osnovu pravila 92bis i zašto Zahtjev u vezi s Banovićem nije prije toga podnio.⁹⁸ Prema navodima tužilaštva, optuženi nije na neki drugi način pribavio slične iskaze lica na sličnim položajima s Revidiranog spiska svjedoka.⁹⁹ U pogledu utemeljenosti, tužilaštvo tvrdi da Banovićeva izjava ne ispunjava uslove iz pravila 92bis iz sljedećih razloga jer i) izjava nije kumulativna u pogledu drugih iskaza u spisu,¹⁰⁰ i ii) nema pokazatelja da će Banović biti voljan da Banovićevu izjavu ovjeri na osnovu 92bis(B), posebno zato jer je Banović zabrinut kako bi njegovo svjedočenje uticalo na sporazum o izjašnjanju o krivici koji je sklopio s tužilaštvom.¹⁰¹ Najzad, tužilaštvo tvrdi da se Banovićeva izjava odnosi na aktualna i važna sporna pitanja u ovom predmetu i pokreće konkretna pitanja u vezi s istinitošću činjenične osnove sporazuma o izjašnjanju o krivici sklopljenim s

⁹³ Zahtjev u vezi s Banovićem, par. 9-10.

⁹⁴ Zahtjev u vezi s Banovićem, par. 11.

⁹⁵ Zahtjev u vezi s Banovićem, par. 10.

⁹⁶ Zahtjev u vezi s Banovićem, par. 12.

⁹⁷ Odgovor u vezi s Banovićem, par. 1.

⁹⁸ Odgovor u vezi s Banovićem, par. 2.

⁹⁹ Odgovor u vezi s Banovićem, par. 4.

¹⁰⁰ Odgovor u vezi s Banovićem, par. 9.

¹⁰¹ Odgovor u vezi s Banovićem, par. 10.

tužilaštvom, pa ne bi bilo u interesu pravde da se Banovićeva izjava uvrsti u spis bez da se tužilaštvu ne pruži prilika da Banovića unakrsno ispita.¹⁰²

(9) Zahtjev u vezi s Đenadijom

19. U Zahtjevu u vezi s Đenadijom optuženi traži da se u spis uvrsti izjava koju je Dušan Đenadija dao 9. juna 2012. godine (dalje u tekstu: Đenadijeva izjava).¹⁰³ Đenadija je bio komandant jednog bataljona VRS u Prijedoru 1992. godine.¹⁰⁴ Optuženi tvrdi da je pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta jer je Đenadija obavijestio odbranu da je voljan da svjedoči tek poslije tog datuma.¹⁰⁵ U Dodatku B Zahtjeva u vezi s Đenadijom, koordinator predmeta optuženog navodi da je u razgovoru obavljenom u novembru 2013. godine Đenadija rekao da nije voljan da svjedoči zato što Vijeće BiH za ratne zločine sprovodi istragu u kojoj je on, po njegovom mišljenju, osumnjičeni i nakon toga je ostao pri svom stavu da nije voljan da svjedoči.¹⁰⁶ U pogledu utemeljenosti, optuženi tvrdi da Đenadijeva izjava ispunjava uslove pravila 92bis iz sljedećih razloga i) relevantna je za utvrđivanje da nije postojao udruženi zločinački poduhvata za protjerivanje bosanskih Muslimana iz Prijedora ni namjera da se oni unište,¹⁰⁷ ii) kumulativna je u pogledu rugih dokaza u spisu,¹⁰⁸ i iii) ne odnosi se ni na djela i ponašanje optuženog ni na aktualna i važna pitanja u ovom predmetu.¹⁰⁹ Nema povezanih dokaznih predmeta za koje se traži da budu uvršteni u spis.¹¹⁰

20. Tužilaštvo je 19. februara 2014. godine podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se svjedočenje Dušana Đenadije uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis", u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Đenadijom.¹¹¹ Tužilaštvo kao prvo tvrdi da želja optuženog da Đenadija svjedoči *viva voce* i činjenica da je Đenadija zatim odbio da svjedoči ne

¹⁰² Odgovor u vezi s Banovićem, par. 5-7.

¹⁰³ Đenadijeva izjava priložena je u Dodatku A Zahtjeva u vezi s Đenadijom. Iako Đenadijeva izjava nije datirana, Dopunski podnesak pokazuje da je pribavljena 9. juna 2012.

¹⁰⁴ Zahtjev u vezi s Đenadijom, par. 1, 9.

¹⁰⁵ Zahtjev u vezi s Đenadijom, par. 2-3.

¹⁰⁶ Zahtjev u vezi s Đenadijom, Dodatak B.

¹⁰⁷ Zahtjev u vezi s Đenadijom, par. 9-10.

¹⁰⁸ Zahtjev u vezi s Đenadijom, par. 10.

¹⁰⁹ Zahtjev u vezi s Đenadijom, par. 11. Vijeće napominje da postoje dva paragrafa 11 i da se Zahtjev u vezi s Đenadijom odnosi na drugi od ta dva paragrafa.

¹¹⁰ Zahtjev u vezi s Đenadijom, par. 12.

¹¹¹ Odgovor u vezi s Đenadijom, par. 1.

predstavlja valjan razlog za propust da se ispuni rok od 27 avgusta.¹¹² U pogledu utemeljenosti, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da je Đenadijeva izjava kumulativnog karaktera.¹¹³ Tužilaštvo takođe tvrdi da nema pokazatelja da su uslovi iz pravila 92bis(B) u vezi s Đenadijevom izjavom ispunjeni ili da će biti ispunjeni i da, ako Đenadija odluči da ovjeri svoju izjavu, ali odbije da svjedoči, u pitanje biti dovedena njegova pouzdanost.¹¹⁴ Najzad, tužilaštvo tvrdi da Đenadijeva izjava pokreće aktualna i važna pitanja u ovom predmetu i da, ako je Vijeće uvrsti u spis, Đenadija treba biti pozvan na unakrsno ispitivanje.¹¹⁵

(10) Zahtjev u vezi s Budimirom

21. U Zahtjevu u vezi s Budimirom optuženi traži da se u spis uvrsti prijašnje svjedočenje Slavka Budimira od 13. marta 2003. godine u predmetu *Stakić* (dalje u tekstu: Transkript Budimirovog svjedočenja).¹¹⁶ Budimir je bio sekretar narodne odbrane opštine Prijedor i član Kriznog štaba Prijedor sve vrijeme relevantno za Optužnicu.¹¹⁷ Optuženi tvrdi da je pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta, naime, Budimir je odbio da svjedoči poslije tog datuma, a Vijeće je zatim odbilo da mu izda nalog *subpoena*.¹¹⁸ Optuženi dalje tvrdi da Transkript Budimirovog svjedočenja ispunjava uslove iz pravila 92bis iz sljedećih razloga i) relevantan je kako bi se pokazalo da nije postojala namjera da se unište bosanski Muslimani u Prijedoru i da nije postojala politika ni plan da se protjeraju s područja Prijedora pod kontrolom Srba ili

¹¹² Odgovor u vezi s Đenadijom, par. 2-3.

¹¹³ Odgovor u vezi s Đenadijom, par. 7-8.

¹¹⁴ Odgovor u vezi s Đenadijom, par. 9.

¹¹⁵ Odgovor u vezi s Đenadijom, par. 6.

¹¹⁶ Transkript Budimirovog svjedočenja unijet je u sistem e-courta pod brojem 1D8870 na osnovu pravila 65ter. Povezani dokazi za koje se traži da budu uvršteni u spis navedeni su u Dodatku A Zahtjeva u vezi s Budimirom.

¹¹⁷ Zahtjev u vezi s Budimirom, par. 1, 9.

¹¹⁸ Zahtjev u vezi s Budimirom, par. 2. Vijeće napominje da se posljednji dio paragrafa 2 odnosi na KW540, a ne na Budimira.

da se protiv njih počine zločini,¹¹⁹ ii) kumulativnog je karaktera u pogledu drugih dokaza u spisu,¹²⁰ i iii) ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog.¹²¹

22. Tužilaštvo je 24. februara 2014. godine podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se svjedočenje Slavka Budimira uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis" (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Budimirom), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Budimirom.¹²² Tužilaštvo kao prvo tvrdi da to što je Budimir odbio da svjedoči i da je Vijeće zatim odbilo da mu izda nalog *subpoena* ne predstavlja valjan razlog zbog kog optuženi nije ispunio rok od 27. avgusta.¹²³ U pogledu utemeljenosti Zahtjeva, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da je Transkript Budimirovog svjedočenja kumulativan u pogledu drugih dokaza u spisu.¹²⁴ Tužilaštvo takođe tvrdi da se Materijal u vezi s Budimirom tiče aktualnih i važnih spornih pitanja u predmetu i da je prilikom svjedočenja u predmetu Stakić Budimir pokušao da svoju ulogu svede na minimum. Stoga, ako Vijeće želi da te materijale uvrsti u spis, Budimir bi trebao biti pozvan na unakrsno ispitivanje.¹²⁵

(11) Zahtjev u vezi s Indićem

23. U Zahtjevu u vezi s Indićem optuženi traži da se u spis uvrsti izjava koju je Rajko Indić nepoznatog datuma dao odbrani (dalje u tekstu: Indićeve izjave).¹²⁶ Indić je bio sudija u opštini Sanski Most i član 6. sanske brigade VRS-a u vrijeme relevantno za Optužnicu.¹²⁷ Optuženi tvrdi da je pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta, naime, Indić je doda na Revidirani spisak svjedoka tek pošto je Tačka 1 ponovo uvedena u Optužnicu.¹²⁸ Optuženi takođe tvrdi da Indićeve izjave ispunjava uslove iz pravila 92bis iz sljedećih razloga i) relevantna je kako bi se utvrdilo da nije

¹¹⁹ Zahtjev u vezi s Budimirom, par. 16 (Vijeće napominje da se ovo odnosi na prvi paragraf koji je u Zahtjevu u vezi s Budimirom označen brojem 16); v. Takođe Zahtjev u vezi s Budimirom, par. 11-5 (Vijeće takođe napominje da se ovo odnosi na paragraf broj 15 u Zahtjevu u vezi s Budimirom).

¹²⁰ Zahtjev u vezi s Budimirom, par. 15. Vijeće napominje da se to odnosi na drugi paragraf označen brojem 15.

¹²¹ Zahtjev u vezi s Budimirom, par. 15. Vijeće napominje da se to odnosi na drugi paragraf označen brojem 15.

¹²² Odgovor u vezi s Budimirom, par. 1.

¹²³ Odgovor u vezi s Budimirom, par. 2-3.

¹²⁴ Odgovor u vezi s Budimirom, par. 6-7.

¹²⁵ Odgovor u vezi s Budimirom, par. 4-5.

¹²⁶ Indićeve izjave priložene je u Dodatku A Zahtjevu u vezi s Indićem.

¹²⁷ Zahtjev u vezi s Indićem, par. 1.

¹²⁸ Zahtjev u vezi s Indićem, par. 2.

postojala namjera da se unište bosanski Muslimani u Sanskom Mostu,¹²⁹ i ii) uz izuzetak paragrafa 16 i prvog dijela paragrafa 17, za koje optuženi predlaže da budu redigovani, ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog ni na aktualna i važna pitanja u ovom predmetu.¹³⁰ Nema povezanih dokaznih predmeta koji se predlažu za uvrštavanje u spis.¹³¹

24. Dana 27. februara 2014. godine tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se svjedočenje Rajka Inđića uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis" (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Inđićem), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Inđićem.¹³² Tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta u pogledu Zahtjeva u vezi s Inđićem.¹³³ U pogledu utemeljenosti zahtjeva, tužilaštvo tvrdi da optuženi ne tvrdi ni ne pokazuje da je Inđićeva izjava kumulativna.¹³⁴ U vezi s uslovima deklaracije iz pravila 92bis(B), tužilaštvo takođe tvrdi da «budući da Izjava Inđića još nije potpisana i da optuženi nije obrazložio iznenadnu promjenu načina svjedočenja ovog svjedoka do koje je došlo u posljednji trenutak, optuženi je trebao pokazati da je Svjedok voljan da ovjeri svoju izjavu».¹³⁵ Najzad, tužilaštvo tvrdi da bi Inđić trebao biti pozvan na unakrsno ispitivanje ako njegova izjava bude uvrštena u spis zato što optuženi nije pokazao da je izjava pouzdana¹³⁶ i zato što se tiče aktualnih i važnih spornih pitanja u ovom predmetu.¹³⁷

(12) Zahtjev u vezi sa Zorićem

25. U Zahtjevu u vezi sa Zorićem optuženi traži da se u spis uvrsti izjava koju je Mladen Zorić nepoznatog datuma dao odbrani (dalje u tekstu: Zorićeva izjava).¹³⁸ Zorić je bio sekretar Crvenog krsta u opštini Prijedor u vrijeme relevantno za Optužnicu.¹³⁹ Optuženi tvrdi da je pokazao valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta,

¹²⁹ Zahtjev u vezi s Inđićem, par. 10.

¹³⁰ Zahtjev u vezi s Inđićem, par. 11, fusnota 5.

¹³¹ Zahtjev u vezi s Inđićem, par. 12.

¹³² Odgovor u vezi s Inđićem, par. 1.

¹³³ Odgovor u vezi s Inđićem, par. 2-4.

¹³⁴ Odgovor u vezi s Inđićem, par. 7.

¹³⁵ Odgovor u vezi s Inđićem, par. 8.

¹³⁶ Odgovor u vezi s Inđićem, par. 9-11.

¹³⁷ Odgovor u vezi s Inđićem, par. 5-6.

¹³⁸ Zorićeva izjava priložena je Zahtjevu u vezi sa Zorićem u Dodatku A.

¹³⁹ Zahtjev u vezi sa Zorićem, par. 1.

naime, Zorićeva izjava se «prvenstveno odnosi na Tačku 1 Optužnice, koja je ponovo uvedena u Optužnicu tek 2013. godine».¹⁴⁰ Optuženi tvrdi da Zorićeva izjava ispunjava uslove iz pravila 92bis iz sljedećih razloga: i) relevantna je kako bi se pokazalo da nije postojala namjera da se unište Muslimani u Prijedoru i da se licima koji su bili u Trnopolju pokušalo pomoći,¹⁴¹ ii) kumulativnog je karaktera u pogledu iskaza drugih svjedoka u spisu,¹⁴² i iii) ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog ni ne tiče se aktualnih i važnih pitanja u predmetu.¹⁴³ U vezi s uslovima deklaracije iz pravila 92bis(B), optuženi tvrdi da će Zorić svoju izjavu, ako izjava bude uvrštena u spis, potpisati u prisustvu službenog lica iz Sekretarijata Međunarodnog suda.¹⁴⁴ Nema povezanih dokaznih predmeta za koje se traži da budu uvršteni u spis.¹⁴⁵

26. Tužilaštvo je 28. februara 2014. godine podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se svjedočenje Mladena Zorića uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis", u kom se protivi Zahtjevu.¹⁴⁶ Tužilaštvo tvrdi da optuženi «nije uložio nikakav trud da pokaže da postoji valjan razlog zbog kog nije bio u mogućnosti da zahtjev u vezi s g. Zorićem na osnovu pravila 92bis podnese u oktobru 2013. godine, zajedno sa svojim Revidiranim spiskom svjedoka na osnovu pravila 6ter. U stvari, svjedočenje g. Zorića u Den Haagu bilo je zakazano za januar, ali uklonjeno je zatim s programa rada odbrane bez ikakvog obrazloženja».¹⁴⁷ U pogledu utemeljenosti zahtjeva, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da je Zorićeva izjava kumulativna u pogledu drugih dokaza u spisu.¹⁴⁸ Tužilaštvo takođe tvrdi da je neutemeljena tvrdnja optuženog da će Zorić potpisati svoju izjavu pa stoga i da Zorićeva izjava ispunjava uslove iz pravila 92bis(B).¹⁴⁹ Najzad, tužilaštvo tvrdi da se Zorićeva izjava tiče aktualnih i važnih spornih pitanja u ovom

¹⁴⁰ Zahtjev u vezi sa Zorićem, par. 2. Vijeće napominje da je Zorić već bio na prvobitnom spisku svjedoka optuženog koji je dostavljen 27. avgusta 2012. pod brojem 575 jer je bio relevantan za tačku 1 i tačke 3 do 8.

¹⁴¹ Zahtjev u vezi sa Zorićem, par. 9.

¹⁴² Zahtjev u vezi sa Zorićem, par. 10.

¹⁴³ Zahtjev u vezi sa Zorićem, par. 10.

¹⁴⁴ Zahtjev u vezi sa Zorićem, fusnota 5.

¹⁴⁵ Zahtjev u vezi sa Zorićem, par. 12.

¹⁴⁶ Odgovor u vezi sa Zorićem, par. 1.

¹⁴⁷ Odgovor u vezi sa Zorićem, par. 2-3.

¹⁴⁸ Odgovor u vezi sa Zorićem, par. 6-7.

¹⁴⁹ Odgovor u vezi sa Zorićem, par. 8.

predmetu i da bi, u tom slučaju, ako je Vijeće voljno da je uvrsti u spis, Zorić trebao biti pozvan na unakrsno ispitivanje.¹⁵⁰

(13) Zahtjev u vezi sa Ljubanićem

27. U Zahtjevu u vezi sa Ljubanićem optuženi traži da se u spis uvrsti izjava koju je Boro Ljubanić nepoznatog datuma dao odbrani (dalje u tekstu: Ljubanićeva izjava).¹⁵¹ Ljubanić je bio pomoćnik komandanta za obavještano-bezbjednosne poslove u Ključkoj brigadi VRS-a.¹⁵² Optuženi tvrdi da je pokazano da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta jer je Ljubanić dodat na Revidirani spisak svjedoka tek pošto je Tačka 1 ponovo uvedena u Optužnicu.¹⁵³ On dalje tvrdi da su u vezi s Ljubanićevom izjavom ispunjeni uslovi iz pravila 92bis jer je izjava i) relevantna kako bi se utvrdilo da nije postojala namjera da se unište bosanski Muslimani u Ključu i da nije bilo udruženog zločinačkog poduhvata za njihovo protjerivanje iz Ključa,¹⁵⁴ ii) kumulativna u pogledu iskaza drugih svjedoka u spisu,¹⁵⁵ i iii) ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog i ne tiče se aktualnih i važnih pitanja u predmetu.¹⁵⁶ Najzad, u vezi s uslovima deklaracije iz pravila 92bis(B), optuženi izjavljuje da je Ljubanić potpisao svoju izjavu i tvrdi da je on «spreman da ovjeri svoju izjavu u prisustvu službenog lica Međunarodnog suda kad to bude zatraženo».¹⁵⁷ Nema povezanih dokaza za koje se traži da budu uvršteni u spis.¹⁵⁸

28. Dana 4. marta 2014. godine tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se svjedočenje Bore Ljubanića uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis" (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Ljubanićem), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Ljubanićem.¹⁵⁹ Tužilaštvo kao prvo tvrdi da optuženi "nije uložio nikakav trud da pokaže da postoji valjan razlog zbog kog nije bio u mogućnosti da zahtjev u vezi s g. Ljubanićem na osnovu pravila 92bis podnese u oktobru 2013. godine, zajedno sa svojim Revidiranim

¹⁵⁰ Odgovor u vezi sa Zorićem, par. 4-5.

¹⁵¹ Ljubanićeva izjava priložena je Zahtjevu u vezi s Ljubanićem u Dodatku A.

¹⁵² Zahtjev u vezi s Ljubanićem, par. 1.

¹⁵³ Zahtjev u vezi s Ljubanićem, par. 2.

¹⁵⁴ Zahtjev u vezi s Ljubanićem, par. 10.

¹⁵⁵ Zahtjev u vezi s Ljubanićem, par. 11.

¹⁵⁶ Zahtjev u vezi s Ljubanićem, par. 11.

¹⁵⁷ Zahtjev u vezi s Ljubanićem, par. 9.

¹⁵⁸ Zahtjev u vezi s Ljubanićem, par. 12.

¹⁵⁹ Odgovor u vezi s Ljubanićem, par. 1.

spiskom svjedoka na osnovu pravila 6ter. U stvari, svjedočenje g. Ljubanića u Den Haagu bilo je zakazano za januar, ali uklonjeno je zatim s programa rada odbrane bez ikakvog obrazloženja".¹⁶⁰ Tužilaštvo dalje tvrdi da optuženi nije utvrdio da je Ljubanićeva izjava kumulativna u pogledu drugih dokaza u spisu.¹⁶¹ Tužilaštvo takođe tvrdi da u vezi s Ljubanićevom izjavom nisu ispunjeni uslovi iz pravila 92bis(B).¹⁶² Najzad, tužilaštvo tvrdi da se Ljubanićeva izjava tiče aktualnih i važnih pitanja u predmetu i da bi Ljubanić, ako Vijeće njegovu izjavu uvrsti u spis, trebao biti pozvan na unakrsno ispitivanje.¹⁶³

(14) Zahtjev u vezi s Deurićem

29. U Zahtjevu u vezi s Deurićem optuženi traži da u spis bude uvrštena izjava koju je Marko Deurić dao odbrani 22. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Deurićeva izjava), kao i jedan povezani dokazni predmet (dalje u tekstu, zajedno: Materijal u vezi s Deurićem).¹⁶⁴ Deurić je bio zamjenik komandanta vojne policije TO-a u Bratuncu.¹⁶⁵ Optuženi tvrdi da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta u pogledu Zahtjeva u vezi s Deurićem jer je Deurić dodan na Revidirani spisak svjedoka tek pošto je Tačka 1 ponovo uvedena u Optužnicu.¹⁶⁶ Optuženi takođe tvrdi da u pogledu Deurićeve izjave ispunjeni uslovi iz pravila 92bis jer je izjava i) relevantna kako bi se utvrdilo da nije postojala namjera da se unište bosanski Muslimani u Bratuncu i da su zločini u Bratuncu posljedica djestava paravojske van kontrole vlasti,¹⁶⁷ ii) kumulativna u pogledu drugih dokaza u spisu,¹⁶⁸ i iii) ne tiče se aktualnih i važnih pitanja u predmetu.¹⁶⁹ Najzad, optuženi tvrdi da je Deurić spreman da ovjeri svoju izjavu i ispuni uslove iz pravila 92bis(B).¹⁷⁰

¹⁶⁰ Odgovor u vezi s Ljubanićem, par. 2-3.

¹⁶¹ Odgovor u vezi s Ljubanićem, par. 6.

¹⁶² Odgovor u vezi s Ljubanićem, par. 8.

¹⁶³ Odgovor u vezi s Ljubanićem, par. 4-5.

¹⁶⁴ Deurićeva izjava priložena je Zahtjevu u vezi s Deurićem u Dodatku A. Povezani dokazni predmeti za koje se traži da budu uvršteni u spis označeni su brojem ID10181 na osnovu pravila 65ter.

¹⁶⁵ Zahtjev u vezi s Deurićem, par. 1.

¹⁶⁶ Zahtjev u vezi s Deurićem, par. 2.

¹⁶⁷ Zahtjev u vezi s Deurićem, par. 10.

¹⁶⁸ Zahtjev u vezi s Deurićem, par. 11.

¹⁶⁹ Zahtjev u vezi s Deurićem, par. 11.

¹⁷⁰ Zahtjev u vezi s Deurićem, par. 9.

30. Dana 7. marta 2014. godine tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva da se izjava Marka Deurića uvrsti u spis na osnovu pravila 92bis" (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s Deurićem), u kom se protivi Zahtjevu u vezi s Deurićem.¹⁷¹ Tužilaštvo kao prvo tvrdi da nije utvrđeno da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunjen rok od 27. avgusta i da, naprotiv, evidencija pokazuje da optuženi nije iskazao dužnu revnost kako bi obezbijedio da je zahtjev u pogledu Deurića na osnovu pravila 92bis podnijet blagovremeno.¹⁷² Tužilaštvo dalje tvrdi da Deurićeva izjava nije kumulativna u pogledu rugih dokaza u spisu i da treba dovesti u pitanje njenu pouzdanost.¹⁷³ Tužilaštvo takođe tvrdi da se Deurićeva izjava tiče aktualnih i važnih spornih pitanja u ovom predmetu i da stoga Deurić, ako Vijeće njegovu izjavu uvrsti u spis, treba biti pozvan na unakrsno ispitivanje.¹⁷⁴ Najzad, tužilaštvo se protivi tome da u spis budu uvršteni neprevedeni povezani dokazni predmeti za koje se u Zahtjevu u vezi s Deurićem traži da budu uvršteni u spis.¹⁷⁵

(15) Zahtjev u vezi sa Sekanićem

31. Najzad, u Zahtjevu u vezi sa Sekanićem optuženi traži da se u spis uvrsti izjava koju je Aleksa Sekanić dao odbrani 17. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Sekanićeva izjava).¹⁷⁶ Sekanić je bio komandant čete JNA u Zvorniku, a kasnije pripadnike VRS-a.¹⁷⁷ Optuženi tvrdi da postoji valjan razlog zbog kog u pogledu Zahtjeva u vezi sa Sekanićem nije ispunio rok od 27. avgusta, naime, Sekanić je dodat na Revidirani spisak svjedoka tek pošto je Tačka 1 ponovo uvedena u Optužnicu.¹⁷⁸ Optuženi dalje tvrdi da su u pogledu Sekanićeve izjave ispunjeni uslovi pravila 92bis jer je izjava i) relevantna kako bi se utvrdilo da nije postojala namjera da se unište bosanski Muslimani Zvornika i da su zločini u Zvorniku posljedica djestava paravojske van kontrole vlasti,¹⁷⁹ ii) kumulativna u

¹⁷¹ Odgovor u vezi s Deurićem, par. 1.

¹⁷² Odgovor u vezi s Deurićem, par. 2-3.

¹⁷³ Odgovor u vezi s Deurićem, par. 6-11.

¹⁷⁴ Odgovor u vezi s Deurićem, par. 4-5.

¹⁷⁵ Odgovor u vezi s Deurićem, par. 12-13.

¹⁷⁶ Sekanićeva izjava priložena je Zahtjevu u vezi sa Sekanićem u Dodatku A. Iako Sekanićeva izjava nije datirana, u Dopunskom podnesku se navodi da je pribavljena 17. februara 2014.

¹⁷⁷ Zahtjev u vezi sa Sekanićem, par. 1.

¹⁷⁸ Zahtjev u vezi sa Sekanićem, par. 2.

¹⁷⁹ Zahtjev u vezi sa Sekanićem, par. 10.

pogledu drugih dokaza u spisu,¹⁸⁰ i iii) ne odnosi se na djela i ponašanje optuženog ni na neko aktualno i važno pitanje u ovom predmetu.¹⁸¹ Najzad, optuženi tvrdi da je Sekanić spreman da ovjeri svoju izjavu i da će uslovi iz pravila 92*bis* u vezi s njegovom izjavom stoga biti ispunjeni.¹⁸² Nema povezanih dokaza za koje se traži da budu uvršteni u spis.¹⁸³

32. Dana 6. marta 2014. godine tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev da se svjedočenje Alekse Sekanića uvrsti u spis na osnovu pravila 92*bis*" (dalje u tekstu: Odgovor u vezi sa Sekanićem), u kom se tužilaštvo protivi Zahtjevu u vezi sa Sekanićem.¹⁸⁴ Tužilaštvo kao prvo tvrdi da nije ustanovljeno da postoji valjan razlog zbog kog optuženi nije ispunio rok od 27. avgusta i da "budući da nije pokazano da postoji neki razlog, a kamoli da postoji snažan razlog, zbog kog je optuženi čekao do posljednjih dana da podnese zahtjev, Pretresno vijeće bi trebalo Zahtjev u vezi sa Sekanićem odbiti kao neblagovremeno podnesen".¹⁸⁵ Tužilaštvo takođe tvrdi da Sekanićeva izjava nije kumulativnog karaktera.¹⁸⁶ Najzad, tužilaštvo tvrdi da se Sekanićeva izjava tiče aktualnih i važnih spornih pitanja u predmetu i da stoga Sekanić, ako Vijeće izjavu uvrsti u spis, treba biti pozvan na unakrsno ispitivanje.¹⁸⁷

II. Mjerodavno pravo

33. Pravilo 65*ter*(G)(i)(e) predviđa da spisak svjedoka koji odbrana namjerava da pozove sadrži navod "da li će svjedok svjedočiti lično ili na osnovu pravila 92*bis* ili pravila 92*quater*, putem pismene izjave ili korištenjem transkripta svjedočenja iz drugih postupaka pred Međunarodnim sudom".

34. Pravilo 92*bis* reguliše prihvatljivost pismenih izjava svjedoka i transkripata s prijašnjih svjedočenja umjesto *viva voce* svjedočenja. Svi dokazi koji se prihvataju na osnovu pravila 92*bis* moraju zadovoljiti osnovne uslove za uvrštavanje u spis, kako propisuje pravilo 89(C) i (D) Pravilnika, konkretno, moraju biti relevantni i imati

¹⁸⁰ Zahtjev u vezi sa Sekanićem, par. 11.

¹⁸¹ Zahtjev u vezi sa Sekanićem, par. 11.

¹⁸² Zahtjev u vezi sa Sekanićem, par. 9.

¹⁸³ Zahtjev u vezi sa Sekanićem, par. 12.

¹⁸⁴ Odgovor u vezi sa Sekanićem, par. 1.

¹⁸⁵ Odgovor u vezi sa Sekanićem, par. 3.

¹⁸⁶ Odgovor u vezi sa Sekanićem, par. 6.

¹⁸⁷ Odgovor u vezi sa Sekanićem, par. 4-6.

dokaznu vrijednost, koju ne smije znatno nadmašivati potreba da se obezbijedi pravično suđenje.¹⁸⁸ Na strani koja podnosi zahtjev je da pokaže da su dokazi za koje traži da budu uvršteni u spis relevantni i da imaju dokaznu vrijednost.¹⁸⁹

35. Pismeni dokazi koji se uvrštavaju u spis na osnovu pravila 92bis ne smiju se odnositi na djela i ponašanje optuženog za koja se tereti u Optužnici. Izraz "acts and conduct of the accused" (djela i ponašanje optuženog) tumači se u praksi Međunarodnog suda kao izraz kom treba pripisati uobičajeno značenje, tj. "deeds and behaviour of the accused" (postupci i vladanje optuženog).¹⁹⁰ Osim toga, mora se jasno razlučiti: (i) djela i ponašanje drugih osoba koje su izvršile zločin za koji se optuženi u optužnici tereti individualnom odgovornošću i (b) djela i ponašanja optuženog za koja se tereti u optužnici, a koja ga čine odgovornima za djela i ponašanje tih drugih osoba.¹⁹¹ Dokazi koji se odnose na potonje nisu prihvatljivi na osnovu pravila 92bis i obuhvataju dokazne predmete u vezi sa sljedećim:

(a) da li je optuženi počinio (to jest, da li je lično fizički izvršio) bilo koji od zločina za koji se tereti;

(b) da li je optuženi planirao, poticao ili naredio izvršenje zločina za koje se tereti;

¹⁸⁸ *Tužilac protiv Galića*, predmet br. IT-98-29-AR73.2, Odluka po interlokutornoj žalbi u vezi s pravilom 92bis(C), 7. juni 2002. (dalje u tekstu: Odluka žalbenog vijeća u predmetu *Galić*), par. 12; *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po zahtevu optužbe za prihvatanje pismenih izjava u skladu sa pravilom 92bis, 21. mart 2002. (dalje u tekstu: Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Milošević*), par. 6; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-PT, Odluka po zahtevu tužilaštva na osnovu pravila 92bis, 4. juli 2006. (dalje u tekstu: Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Milutinović*), par. 5; *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92bis, 22. avgust 2008., (dalje u tekstu: Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*), par. 15; *Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-T, Odluka po zahtevu tužilaštva za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92bis, 2. oktobar 2008. (dalje u tekstu: Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Perišić*), par. 15.

¹⁸⁹ Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 15.

¹⁹⁰ *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-PT, Odluka po prvom revidiranom zahtjevu tužilaštva na osnovu pravila 92bis i po Zahtjevu tužilaštva na osnovu pravila 92ter, 30. mart 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Boškoski*), par. 36, u kom se poziva na Odluku pretresnog vijeća u predmetu *Milošević*, par. 22.

¹⁹¹ Odluka žalbenog vijeća u predmetu *Galić*, par. 9. V. Takođe Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Milutinović*, par. 6; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 17; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Perišić*, par. 11; oba se pozivaju na Odluku po žalbi u predmetu *Galić*. Isto tako, Odluka žalbenog vijeća u predmetu *Galić*, Odluka pretresnog vijeća u predmetu *S. Milošević*, par. 22.

(c) da li je na neki drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili počinjenje tih zločina od strane stvarnih izvršilaca zločina,

(d) da se u odnosu na stvarne počinioce zločina nalazio na nadređenom položaju, ili

(e) da je znao ili je bilo razloga da zna da njegovi podređeni namjeravaju počiniti ili su počinili te zločine, ili

(f) da optuženi nije preduzeo razumne mjere da takva djela spriječi ili da kazni počinioce tih djela.¹⁹²

36. Takođe, u slučajevima u kojima tužilaštvo tvrdi da je optuženi učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu (dalje u tekstu: UZP), pa je stoga odgovoran za djela drugih učesnika u UZP-u, pravilo 92bis(C) takođe isključuje svaku pismenu izjavu ili transkript kojom se dokazuje bilo koje djelo ili ponašanje optuženog na osnovu kog se može utvrditi da li je on (i) učestvovao u UZP-u, ili (ii) da li je s osobom koja je neposredno počinila zločine za koje se tereti optuženi dijelio nužnu namjeru za te zločine.¹⁹³

37. Čak i ako su pismena izjava ili transkript nekog prijašnjeg svjedočenja prihvatljivi na osnovu pravila 92bis, na Vijeću je još uvijek da odredi da li će primijeniti svoje diskreciono ovlaštenje i dokaz u pismenoj formi uvrstiti u spis.¹⁹⁴ Pravilo 92bis(A) od (i) do (ii) sadrži nepotpun spisak faktora koji idu u prilog prihvatanja, odnosno neprihvatanja nekog dokaznog predmeta u pismenoj formi. Na osnovu pravila 92bis(A)(i), faktori koji idu u prilog prihvatanja dokaza obuhvataju okolnosti u kojima to svjedočenje (i) ima kumulativni karakter; (ii) govori o relevantnom istorijskom, političkom ili vojnom kontekstu; (iii) sadrži opštu ili statističku analizu nacionalne strukture stanovništva; (iv) odnosi se na faktore koje treba uzeti u obzir prilikom odmjeravanja kazne. Na osnovu pravila 92bis(A)(ii), faktori koji pak govore u prilog neprihvatanja takvih dokaza

¹⁹² Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 17, koji se poziva na Odluku žalbenog vijeća u predmetu *Galić*, par. 10.

¹⁹³ Odluka žalbenog vijeća u predmetu *Galić*, par. 10.

¹⁹⁴ Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Milutinović*, par. 7.

obuhvataju sljedeća pitanja: (i) da li opšti interes nalaže da se svjedočenje iznese usmeno; (ii) da li strana koja se protivi može pokazati da je to svjedočenje zbog svog karaktera i izvora nepouzđano ili da šteta koju ono može proizvesti preteže nad njegovom dokaznom vrijednošću; ili (iii) da li postoje drugi faktori zbog kojih je primjereno da svjedok prisustvuje radi unakrsnog ispitivanja.

38. Osim navedenih faktora, prilikom primjene svog diskrecionog ovlaštenja, Vijeće može uzeti u obzir sljedeće: (i) da li se pismena izjava odnosi na djela i ponašanje nekog lica koje je bilo podređeno optuženom ili nekom drugom licu za čija se dijela i ponašanje optuženi tereti kao odgovorno lice;¹⁹⁵ i (ii) da li se dokazi o kojima je riječ odnose na neko "aktuelno i važno pitanje među stranama, za razliku od nekog perifernog ili marginalno relevantnog pitanja",¹⁹⁶ i/ili je "ključna" ili "kritična" za predmet.¹⁹⁷ Ako smatra da se dokazi uklapaju u jednu od ovih kategorija, Vijeće može donijeti odluku da primjeni svoje diskreciono ovlaštenje da ne prihvati dokaze o kojima je riječ na osnovu pravila 92bis, da ih prihvati u cijelosti ili djelimično, ili da prihvati dokaze, ali zahtjeva da svjedoci pristupe radi unakrsnog ispitivanja.¹⁹⁸

39. Osim toga, kada dokazi za koje se traži da budu uvršteni u spis na osnovu pravila 92bis obuhvaćaju neku pismenu izjavu, moraju biti ispunjeni formalni uslovi pravila 92bis(B).¹⁹⁹ Međutim, u određenim okolnostima dozvoljeno je da strana predloži pismene

¹⁹⁵ Odluka žalbenog vijeća u predmetu *Galić*, par. 13; v. takođe Odluka pretresnog vijeća u predmetu *S. Milošević*, par. 22; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Milutinović*, par. 7; *Tužilac protiv D. Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje izjava svjedoka u skladu s pravilom 92bis, 3. april 2007., str. 4; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 19-20.

¹⁹⁶ Odluka pretresnog vijeća u predmetu *S. Milošević*, par. 24-25; *Tužilac protiv Martića*, predmet br. IT-95-11-T, Odluka po zahtjevima tužilaštva za prihvatanje pismenih dokaza u skladu s pravilom 92bis pravilnika, 16. januar 2006. (dalje u tekstu: Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Martić*), par. 15.

¹⁹⁷ *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-T, Odluka o prihvatanju izjava na osnovu pravila 92bis, 1. maj 2002., par. 14; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 19.

¹⁹⁸ Odluka žalbenog vijeća u predmetu *Galić*, par. 13.

¹⁹⁹ Pravilo 92bis(B) zahtjeva da izjavi bude priložena deklaracija osobe koja daje pismenu izjavu kojom potvrđuje da je sadržaj izjave istinit i tačan po njenom najboljem znanju i vjerovanju. Deklaracija se daje u prisustvu «osobe ovlaštene da ovjeri takvu deklaraciju u skladu sa zakonima i propisanim postupkom države» ili «predsjedavajućeg službenika koga je sekretar Međunarodnog suda imenovao u tu svrhu». Ovlaštena osoba ili predsjedavajući službenik moraju pismeno potvrditi:

- (a) da je davalac izjave stvarno osoba imenovana u dotičnoj izjavi;
- (b) da je davalac izjave potvrdio da je sadržaj pismene izjave, po njegovom najboljem znanju i vjerovanju, istinit i tačan;
- (c) da je davalac izjave obaviješten da se protiv njega može pokrenuti postupak za davanje lažnog iskaza u slučaju da sadržaj pismene izjave nije istinit; i

izjave za privremeno prihvatanje do njihove ovjere u skladu s pravilom 92bis(B).²⁰⁰ Vijeće smatra da, budući da je ovjera u skladu s pravilom 92bis isključena samo za transkripte svjedočenja na kojima je svjedok dao svečanu izjavu da će govoriti istinu na osnovu pravila 90(A), taj uslov ovjere primjenjuje se i na transkripte razgovora sa svjedocima, u vezi s kojom nije potrebno dati svečanu izjavu.²⁰¹

40. Ako će Vijeće biti mišljenja da su pismeni dokazi prihvatljivi, ono može izdati nalog da svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja u skladu s pravilom 92bis(C) i pod uslovima navedenim u pravilu 92ter Pravilnika. Prilikom donošenja te odluke Vijeće treba uvijek uzeti u obzir da je u skladu s članovima 20 i 21 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) obavezno da obezbijedi pravično suđenje.²⁰² Osim toga, u sudskoj praksi Međunarodnog suda ustaljeni su, između ostalog, sljedeći kriteriji koji se trebaju uzimati u obzir prilikom donošenja takve odluke: (i) kumulativni karakter dokaza;²⁰³ (ii) da li se radi o dokazima o "bazi zločina";²⁰⁴ (iii) da li se dokazi odnose na neko "aktualno i važno pitanje među stranama, za razliku od nekog perifernog ili marginalno relevantnog pitanja";²⁰⁵ i (iv) da li dokazi opisuju djela i ponašanje osobe za čija se djela i ponašanje optuženi tereti da je bio odgovoran (dalje u tekstu: podređeni, odnosno saizvršilac) i koliko su blisko povezani djela i ponašanje te osobe s optuženom.²⁰⁶ Osim toga, opšti

(d) dan i mjesto deklaracije.

²⁰⁰ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po povjerljivom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje pisanih iskaza umjesto usmenog svjedočenja na osnovu pravila 92bis, 12. septembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Popović*), par. 19-21; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Martić*, par. 11, 37.

²⁰¹ V. *Tužilac protiv Ratka Mladića*, predmet br. IT-09-92-T, Odluka po dvadeset trećem zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92bis, 25. oktobar 2013., par. 6; *Tužilac protiv Ratka Mladića*, predmet br. IT-09-92-T, Odluka po dvadeset prvom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92bis: VRS, Nizozemski bataljon i svjedoci bosanski Muslimani, 16. oktobar 2013., par. 14.

²⁰² Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 20.

²⁰³ Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 20, u kojoj se poziva na predmet br. IT-95-13/1-T, *Tužilac protiv Mrkšića i drugih*, Odluka po zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis transkripata i pisanih izjava na osnovu pravila 92bis, povjerljivo, 21. oktobar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Mrkšić*), par. 9.

²⁰⁴ Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 20, u kom se poziva na Odluku u predmetu *Mrkšić*, par. 8; v. takođe Odluka u predmetu *Bošković*, par. 19.

²⁰⁵ Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 20, u kojoj se poziva na Odluku pretresnog vijeća u predmetu *S. Milošević*, par. 24-25.

²⁰⁶ Odluka žalbenog vijeća u predmetu *Galić*, par. 13.

faktor koji se treba uzeti u obzir u vezi s pismenim dokazima u formi transkripta prijašnjeg svjedočenja jest da li je taj svjedok podrobno unakrsno ispitan.²⁰⁷

41. Osim uvrštavanja u spis pismenih dokaza svjedoka, dokumenti priloženi uz pismene izjave ili transkripte koji "čine neodvojiv i neophodan dio svjedočenja" mogu takođe biti uvršteni u spis na osnovu pravila 92*bis*.²⁰⁸ Ne čini svaki dokument na koji se u pismenoj izjavi svjedoka i/ili transkriptu s prijašnjeg postupka upućuje "neodvojiv i neophodan" dio svjedokovog iskaza. Dokument pripada toj kategoriji ako svjedok zaista govori o tom dokumentu u svojoj pismenoj izjavi ili transkriptu i ako bi ta pismena izjava ili transkript postali nerazumljivi ili bi imali manju dokaznu vrijednost ako se taj dokument ne uvrsti u spis.²⁰⁹

III. Diskusija

A. Zahtjevi u vezi sa svjedocima navedenim u Prvobitnom spisku svjedoka

a. Slučajevi u kojima je vijeće odbilo naloge *subpoena* koje je zatražio optuženi

42. Vijeće će prvo razmotriti zahtjeve koji se odnose na svjedoke s Prvobitnog spiska svjedoka u vezi s kojima je naloge *subpoena* zatražio optuženi, ali ih je kasnije Vijeće odbilo. To su Zahtjev u vezi s Tomovićem, Zahtjev u vezi s Mijićem, Zahtjev u vezi s Tomaševićem, Zahtjev u vezi s Kalinićem, Zahtjev u vezi s KW540 i Zahtjev u vezi s Budimirom. Tomović, Mijić, Tomašević, Kalinić, KW540 i Budimir su svi navedeni na Prvobitnom spisku svjedoka za koje je planirano da svjedoče na osnovu pravila 92*ter*.²¹⁰ Nakon podnošenja Prvobitnog spiska svjedoka, optuženi je zatražio da u vezi s tim svjedocima budu izdati nalozi *subpoena* za svjedočenje, koje je Vijeće odbilo u svim

²⁰⁷ *Tužilac protiv Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-AR73, Odluka po Žalbi tužitelja u vezi s prihvatljivošću dokaza, 16. februar 1999., par. 27.

²⁰⁸ *Tužilac protiv D. Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-T, Odluka o prihvatanju pismenih izjava, transkripata i relevantnih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92*ter*, 22. februar 2007., str. 3; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Perišić*, par. 16; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 21.

²⁰⁹ *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Odluka po povjerljivom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje ranije svjedočenja s dokaznim predmetima s tim u vezi i pismenim izjavama svjedoka na osnovu pravila 92*ter*, 9. juli 2008., par. 15; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Perišić*, par. 16; Odluka pretresnog vijeća u predmetu *Lukić*, par. 21.

²¹⁰ V. Prvobitni spisak svjedoka, str. 160 za Tomovića, str. 101. za Mijića, str. 159 za Tomaševića, str. 64 za Kalinića, str. 167 za KW540 i str. 16 za Budimira.

slučajevima.²¹¹ Vijeće prvo napominje da je zabrinuto za svih tih šest svjedoka, optuženi je, naime, u relevantnim zahtjevima za izdavanje naloga subpoena prvo tvrdio da su njihova svjedočenja jedinstvena, a kasnije, ili veoma brzo nakon toga za neke od njih je tvrdio da su njihovi iskazi za koje traži da budu uvršteni u spis na osnovu pravila 92bis, naprotiv, kumulativni u pogledu drugih dokaza u spisu.

43. U vezi s blagovremenošću tih zahtjeva, Vijeće prvo napominje da je odbrana Zahtjev u vezi s Tomovićem dobila 20. avgusta 2012. i da je Tomović odbio da svjedoči poslije roka od 27. avgusta. Isto tako, Kalinića je odbrana kontaktirala u junu 2012. godine, a o tome da je on odbio da svjedoči obavijestila je Vijeće tek poslije roka od 27. avgusta. U vezi s KW540 Vijeće napominje da iako je taj svjedok prvi put kontaktiran znatno poslije roka od 27. avgusta, optuženi tvrdi da je KW540 znao da je on uvršten na Prvobitan spisak svjedoka i da će biti pozvan da svjedoči.²¹² U vezi s Budimirom, koji je ranije svjedočio pred Međunarodnim sudom, jedina informacija kojom Vijeće raspolaže jest da ga je odbrana dvaput kontaktirala, "posljednji put 21. novembra 2012. godine".²¹³ U tim okolnostima, budući da se optuženi oslobađa u nedostatku dokaza, Vijeće će biti jednako fleksibilno u pogledu Budimira. Vijeće stoga neće razmatrati blagovremenost Zahtjeva u vezi s Tomovićem, Zahtjeva u vezi s Kalinićem, Zahtjeva u vezi s KW540 i Zahtjevom u vezi s Budimirom. Međutim, Vijeće napominje da su Mijić i Tomašević, koji nisu nikad ranije svjedočili pred Međunarodnim sudom, prvi put kontaktirani znatno poslije roka od 27. avgusta. Shodno tome, iako je tačno da su njih obojica odbila da svjedoče poslije roka od 27. avgusta, kako je navedeno u Zahtjevu u vezi s Mijićem i u Zahtjevu u vezi s Tomaševićem, razlog tome jest samo to što ih je odbrana prvi put kontaktirala znatno poslije tog roka. Vijeće se stoga nije uvjerilo da je pokazano da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunjen rok od 27. avgusta u vezi sa Zahtjevom u

²¹¹ Odluka po zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Milošu Tomoviću, 28. januar 2013.; Odluka po zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Ranku Mijiću, 11. januar 2013.; Odluka po zahtjevu optuženog da se Nikoli Tomaševiću izda nalog *subpoena*, 11. decembar 2013.; Odluka po zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Draganu Kaliniću, 18. decembar 2013.; Odluka po zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* svjedoku KW540, povjerljivo, 3. februar 2014.; Odluka po zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Slavku Budimiru, 22. januar 2013.

²¹² V. Zahtjev za izdavanje naloga *subpoena* za svjedoka KW540, povjerljivo, 16. decembar 2013., povjerljivi Dodatak A.

²¹³ Zahtjev za izdavanje naloga subpoena Slavku Budimiru, 27. decembar 2012., par. 4.

vezi s Mijićem i Zahtjevom u vezi s Tomaševićem pa stoga ta dva zahtjeva neće dalje razmatrati.

44. Vijeće podsjeća da se u slučajevima kada dokazi za koje se traži da budu uvršteni u spis na osnovu pravila *92bis* obuhvata pismenu izjavu ili razgovor obavljen izvan sudnice, moraju ispuniti uslovi formalne ovjere u skladu s pravilom *92bis(B)*.²¹⁴ Ti uslovi obuhvataju da osoba koja daje izjavu potvrdi da je sadržaj izjave istinit i tačan, po njenom najboljem znanju, i da ta osoba bude obaviještena da u slučaju da sadržaj izjave nije istinit, protiv nje može biti pokrenut postupak zbog davanja lažnog iskaza. U vezi sa svjedocima koji su ovdje relevantni, uslovi pravila *92bis(B)* stoga moraju biti ispunjeni u vezi s Tomovićevom izjavom i Razgovorom s Kalinićem.²¹⁵ I Tomović i Kalinić su odbili da svjedoče, čak i pošto su obaviješteni da će biti zatraženo da im se izdaju nalozi *subpoena*. Nema apsolutno nikakve osnove na temelju koje se Vijeće može uvjeriti da će ta dva svjedoka pristati da ovjere sadržaj materijala za koji optuženi traži da posredstvom njih bude izveden. Vijeće takođe napominje da optuženi nije pokušao da dokaže suprotno. Stoga, iako je u određenim okolnostima dopustivo da dokazi budu uvršteni u spis prije nego što se ispune uslovi ovjere,²¹⁶ Vijeće se nije uvjerilo da su u vezi s Tomovićem i Kalinićem ti uslovi ispunjeni ili da će biti ispunjeni. Vijeće stoga neće dalje razmatrati Zahtjev u vezi s Tomovićem i Zahtjev u vezi s Kalinićem.

45. Ostale uslove prihvatanja na osnovu pravila *92bis* za Materijal u vezi s KW540 Vijeće će razmotriti u povjerljivom dodatku priloženom ovoj odluci. Za svrhu ove javne odluke, dovoljno je navesti da Vijeće zaključuje da Transkript svjedočenja KW540 može biti uvršten u spis na osnovu pravila *92bis* bez zahtijavanja da KW540 pristupi radi unakrsnog ispitivanja i da dokumenti označeni brojevima 04813, 05187, 0555, 1D8822, 1D8823, 1D8824, 1D8826, 1D8827, 1D8828, 1D8829, 1D9917 i 1D26631 na osnovu pravila *65ter* mogu biti uvršteni u spis kao dokazni predmeti povezani sa Svjedočenjem KW540, i da dokazni predmeti označeni brojevima 04813, 1D8822, 1D8826 i 1D8827 na

²¹⁴ V. para. 39 *supra*.

²¹⁵ Za Transkript svjedočenja KW540 i za Transkript svjedočenja Budimira nema uslova iz pravila *92bis(B)*.

²¹⁶ V. par. 39, *supra*.

osnovu pravila 65ter mogu biti uvršteni u spis pod pečatom jer bi u slučaju njihovog uvrštavanja u spis kao javnih dokaznih predmeta mogao biti otkriven identitet KW540.

46. Vijeće će sada razmotriti preostale uslove iz pravila 92bis u vezi s Materijalom u vezi s Budimirom.

i) Sažetak predloženih dokaza u vezi s Budimirom

47. Budimir je bio na raznim pozicijama u Prijedoru u vrijeme relevantno za Optužnicu. Bio je pripadnik i sekretar Opštinskog sekretarijata za narodnu odbranu i član Kriznog štaba i Izvršnog odbora Skupštine opštine od 30. aprila 1992. godine.²¹⁷ Bio je prisutan prilikom zauzimanja Prijedora 30. aprila 1992. godine.²¹⁸ Svjedočio je o radu Skupštine opštine i Izvršnog odbora,²¹⁹ kao i ovlaštenjima Kriznog štaba.²²⁰ Svjedočio je da je prije incidenata koji su se zbili u Hambarinama, ni u Kriznom štabu ni u Sekretarijatu narodne odbrane nije raspravljano o pripremama za sukob s bosanskim Muslimanima i bosanskim Hrvatima.²²¹ Izjavio je takođe da nikad nije bio svjedok tome da se u Kriznom štabu raspravljalo o "sabirnim centrima" u Prijedoru, kao ni o događajima koji su se zbili u Hambarinama 23. maja 1992. godine, u Kozarcu između 24. i 26. maja 1992. godine ili na području Brda u julu 1992. godine.²²² Svjedočio je takođe o mobilizaciji snaga bosanskih Srba na području i izdavanju potvrda onima koji su željeli napustiti Prijedor.²²³

48. U vezi s prihvatljivosti Transkripta Budimirovog svjedočenja, Vijeće se uvjerilo da su predloženi dokazi relevantni za Tačku 1 i tačke 3-8 Optužnice, posebno za Incidente A10.1-10.2 iz Priloga Optužnice, Incidente B15.1-15.6 iz Priloga Optužnice i Incidente C20.1-20.4 iz Priloga Optužnice. Osim toga, budući da je dokazni predmetu vezi s Budimirom koji se predlaže za uvrštavanje u spis transkript svjedočenja u nekom prijašnjem predmetu datog pod svečanom zakletvom u skladu s pravilom 90(A), Vijeće

²¹⁷ Transkript Budimirovog svjedočenja, T. 12830-12833 (3. mart 2003.), T. 13060 (6. mart 2003.).

²¹⁸ V. Transkript Budimirovog svjedočenja, T. 12836-12840 (3. mart 2003.).

²¹⁹ Transkript Budimirovog svjedočenja, T. 13129 (6. mart 2003.).

²²⁰ Transkript Budimirovog svjedočenja, T. 13029 (5. mart 2003.).

²²¹ Transkript Budimirovog svjedočenja, T. 13114 (6. mart 2003.).

²²² Transkript Budimirovog svjedočenja, T. 13105-13107 (6. mart 2003.).

²²³ Transkript Budimirovog svjedočenja, T. 13016-13019 (5. mart 2003.); T. 13142 (6. mart 2003.).

se uvjerilo da ono ima dokaznu vrijednost za svrhe uvrštavanja u spis na osnovu pravila 92bis.

49. Vijeće smatra da sljedeći faktori govore u prilog prihvatanja Transkripta Budimirovog svjedočenja na osnovu pravila 92bis. Prvo, on se generalno odnosi na strukturu i rad raznih institucija u Prijedoru, opšte osnovne podatke u zauzimanju Prijedora, mobilizaciji u opštini i o dokazima o bazi zločina. Pošto je samo pregledalo dokaze, budući da optuženi ne iznosi posebne pojedinosti o kumulativnom karakteru Transkripta Budimirovog svjedočenja,²²⁴ Vijeće se uvjerilo da transkript kumulativan u pogledu drugih dokaza u spisu, između ostalog, u pogledu svjedočenja Boška Mandića, Draška Vujića, Dragana Radetića, Sime Miškovića i Milomira Stakića.

50. Uprkos tome što se neki dijelovi Transkripta Budimirovog svjedočenja odnose na djela i ponašanje optuženog, Vijeće takođe napominje da se uvjerilo da se ti dijelovi mogu redigovati i da se ostatak predloženih dokaza u vezi s Budimirom ne odnosi na djela i ponašanje optuženog ili na dijelove na osnovu kojih se može utvrditi da je on učestvovao u UZP-u, za što se tereti u Optužnici. Konkretno, trebaju se redigovati sljedeći dijelovi: T. 12862, 1.5-T.12872, 1.12; T. 12958, 1. 19-T. 12959, 1. 18; T. 12965, 1. 1-T. 12966, 1. 11; T. 13056, 1. 23-T. 13058, 1. 18; T. 13064, 1. 6-T. 13066, 1. 3; T. 13094, 1. 10.22; T. 13141, 11.1-8; T. 13168, 1. 10; 13; T. 13171, 1. 14-22. Pošto ti dijelovi budu izuzeti, Vijeće stoga smatra da postoje faktori koji govore u prilog tome da ostatak Transkripta Budimirovog svjedočenja bude uvršten u spis.

51. Vijeće napominje da Budimir zaista govori o aktualnim spornim pitanjima u ovom predmetu, konkretno, počinjenju zločina u Prijedoru. Uprkos tome, budući da Vijeće već posjeduje značajnu količinu kumulativnih dokaza u vezi s tim pitanjima, Vijeće neće primijeniti svoje diskreciono pravo da Transkript Budimirovog svjedočenja na tom osnovu ne uvrsti u spis. Stoga nema faktora koji govore protiv toga da Transkript Budimirovog svjedočenja bude uvršten u spis na osnovu pravila 92bis.

²²⁴ Zahtjev u vezi s Budimirom, par. 15; Odgovor u vezi s Budimirom, par. 6.

52. Osim toga, Vijeće je konstatovalo da će dio Transkripta Budimirovog svjedočenja koji se odnosi na svjedočenje održano na zatvorenoj sjedinici²²⁵ biti redigovan jer se u njemu raspravlja o pitanjima koja nisu relevantna za ovaj predmet.

iii) Analiza u skladu s pravilom 92bis(C)

53. Vijeće podsjeća da u vezi s pismenim dokazima prihvatljivim na osnovu pravila 92bis, ono ima diskreciono pravo da zatraži da svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja; ako tako odluči, primjenjuju se odredbe pravila 92ter. Vijeće je razmotrilo sljedeće: (i) da li su dokazi kumulativni; (ii) da li se odnose na bazu zločina; (iii) da li se tiču “aktualnih i važnih pitanja među stranama”; i (iv) da li opisuju djela i ponašanje optuženog.

54. Pošto je pregledalo sve predložene dokaze, Vijeće je mišljenja da je zbog stepena kumulativnosti Transkripta Budimirovog svjedočenja nerazumno da se traži da Budimir pristupi radi unakrsnog ispitivanja. Vijeće takođe zaključuje da, budući da je Vijeće koje je zasijedalo u predmetu *Stakić* bilo pozvalo Budimira da pristupi i da su ga obje strane unakrsno ispitale, nema razloga da primjeni svoje diskreciono ovlaštenje i sad ga pozove na unakrsno ispitivanje u ovom postupku.

iv) Povezani dokazi

55. Optuženi traži da se u spis uvrsti 13 dokaznih predmeta vezanih za Transkript Budimirovog svjedočenja, kako je navedeno u Dodatku A Zahtjeva u vezi s Budimirom. Kako se navodi u ovoj odluci, u spis se mogu uvrstiti samo oni povezani dokazi koji “predstavljaju neodvojiv i neophodan dio svjedočenja”. Kako bi bili u toj kategoriji, transkript svjedokovog prijašnjeg svjedočenja mora sadržavati rasprave o tom dokazu, a u slučaju da dokazi ne budu uvršteni u spis transkript bi bio nerazumljiv ili bi imao manju dokaznu vrijednost.²²⁶

56. Vijeće prvo napominje da za dokazne predmete broj 1D08873 i 1D08878 na osnovu pravila 65ter ne postoje prijevodi na engleski jezik. Vijeće stoga neće uvrstiti u

²²⁵ Transkript Budimirovog svjedočenja, T. 13087, l. 19-13093, l. 21.

²²⁶ V. Par. 41 supra.

spis dokazni predmet 1D08873 na osnovu pravila 65ter. Međutim, Vijeće napominje da se serija pitanja za koja se koristio dokazni predmet broj 1D08878 na osnovu pravila 65ter odnosila samo na fotografiju u tom dokumentu, pa Vijeće stoga neće razmatrati prihvatanje tog dokaza i uvrstit će ga u spis uprkos tome što nedostaje prijevod na engleski jezik.

57. Drugo, u vezi s dokaznim predmetom 1D4600 na osnovu pravila 65ter, Vijeće napominje da je taj dokazni predmet već prihvaćen kao D460, kao dio jednog većeg dokumenta. Stoga ga neće ponovo uvrštavati u spis.

58. U vezi s dokaznim predmetima 1D8877 i 1D8879, Vijeće smatra da oni ne predstavljaju neodvojiv i neophodan dio Transkripta Budimirovog svjedočenja. Budimir ni na koji način ne pominje te dokumente pa se stoga ne smatra da je Transkript Budimirovog svjedočenja nerazumljiv ili od manje dokazne vrijednosti bez dokaznih predmeta 1D9977 ili 1D8879.²²⁷ Oni stoga neće biti uvršteni u spis.

59. Vijeće napominje da je Budimir raspravljao i u dovoljnoj mjeri komentarisao svih preostalih osam predloženih dokaznih predmeta, pa oni stoga predstavljaju neodvojiv i neophodan dio Transkripta Budimirovog svjedočenja, pa bi u slučaju njihovog neprihvatanja transkript bio nerazumljiv. Vijeće će stoga uvrstiti u spis sljedeće brojeve dokumenata na osnovu pravila 65ter kao povezane dokazne predmete: 20221, 1D8872, 1D8874, 1D8875, 1D8876, 1D8880, 1D21217 i 1D26648.

b. *Drugi slučajevi u kojima su svjedoci već bili uvršteni u Prvobitni spisak svjedoka*

60. U pogledu Zahtjeva u vezi s Jovičincem, Vijeće prvo napominje da Jovičinčeva izjava nije datirana, ali odnosi se na Jovičinčevo svjedočenje u predmetu *Stanišić i Župljanin* iz februara 2012. godine, koje je već snimljeno prilikom video-konferencijske veze.²²⁸ U vezi s argumentom da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunjen rok od 27.

²²⁷ Vijeće napominje da se 1D8877 razmatra samo u Transkriptu Budimirovog svjedočenja, T. 12964, a ne u T. 12973, kako se navodi u Zahtjevu u vezi s Budimirom, Dodatak A.

²²⁸ Zahtjev u vezi s Jovičincem, Dodatak A, par. 2; v. Takođe Zahtjev za odobrenje video-konferencijske veze za Srbojuba Jovičinca, 20. januar 2014., par. 5.

avgusta, Vijeće smatra da optuženi nije iskazao dužnu revnost budući da je čekao do 20. januara 2014. godine da zatraži da Jovičinac svjedoči putem video-konferencijske veze u ovom predmetu. Vijeće takođe napominje da je taj zahtjev odbilo zato što Jovičinčev navod da ne može putovati u Haag da svjedoči optuženi nije potkrijepio nikakvom liječničkom dokumentacijom.²²⁹ To su uslovi s kojima je i optuženi dobro upoznat i trebao ih je imati u vidu prije roka 27. avgusta. Pravilo 92bis se ne može sada, u samoj posljednjoj fazi izvođenja dokaza optuženog, koristiti kako bi se ispravila činjenica da optuženi nije odgovarajućom liječničkom dokumentacijom potkrijepio zahtjev za svjedočenje video-konferencijskom vezom, već je donio stratešku odluku da izvođenje dokaza na osnovu pravila 92bis ne uzme u obzir kao poželjan način izvođenja dokaza. Shodno tome, Vijeće smatra da optuženi nije pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta u pogledu Zahtjeva u vezi s Jovičincem i neće razmatrati da li on ispunjava uslove u skladu s pravilom 92bis.

61. U pogledu Zahtjeva u vezi s Popovićem, Vijeće napominje da je Popović bio uvršten u Prvobitni spisak svjedoka kao svjedok na osnovu pravila 92bis relevantan za Tačke 1 i 3 do 8.²³⁰ Optuženi tvrdi da je “nakon što je dao izjavu i pristao da svjedoči, g. Popović odbio da svjedoči”.²³¹ Kako se navodi u Dopunskom podnesku, tim odbrane optuženog Popovića je prvi put kontaktirao 20. novembra 2013. godine i osam dana kasnije Popović je izjavio da neće svjedočiti. Pošto je Popovića prvi put kontaktirao godinu dana i tri mjeseca poslije roka od 27. avgusta, činjenicu da je Popovićev odbio da svjedoči poslije roka od 27. avgusta optuženi ne može koristiti kao opravdanje što nije ispunio rok. Zahtjev u vezi s Popovićem stoga nije održiv na osnovu toga što optuženi nije pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta i Vijeće neće razmatrati uslove iz pravila 92bis u vezi s njim.

62. U pogledu Zahtjeva u vezi sa Zorićem, Vijeće napominje da argument optuženog da “postoji valjan razlog za podnošenje tog zahtjeva, budući da se iskaz g. Zorića prije

²²⁹ Odluka po zahtjevu optuženog za svjedočenje Srbojluba Jovičinca putem video-konferencijske veze, 27. januar 2014., par. 7.

²³⁰ Prvobitni spisak svjedoka, str. 121.

²³¹ Zahtjev u vezi s Popovićem, par. 3.

svoga odnosi na Tačku 1 Optužnice, koja je potvrđena 2013. godine”.²³² Zorić je već bio uvršten u Prvobitni spisak svjedoka kao svjedok na osnovu pravila 92ter relevantan za Tačku 1, i 3 do 8, i bilo je zakazano da svjedoči u januaru 2014. godine.²³³ Vijeće je usredotočeno na činjenicu da do vremena kad je podniet Zahtjev u vezi sa Zorićem,²³⁴ optuženi nije ni pokušao da navede ikakav valjan razlog zbog kog u vezi s tim zahtjevom nije ispunio rok od 27. avgusta. Vijeće se stoga nije uvjerilo da je pokazano da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunjen rok od 27. avgusta u pogledu Zahtjeva u vezi sa Zorićem i neće ocjenjivati da li su ispunjeni uslovi iz pravila 92bis.

63. Najzad, u vezi s kategorijom svjedoka koji su već uvršteni u Prvobitni spisak svjedoka, Vijeće će sada razmotriti Zahtjev u vezi s Đenadijom. Đenadija je bio uvršten u Prvobitni spisak svjedoka kao svjedok na osnovu pravila 92ter relevantan za Tačke 1 i 3 do 8.²³⁵ Tim odbrane optuženog kontaktirao je Đenadija i uzelo njegovu izjavu znatno prije roka od 27. avgusta;²³⁶ međutim, Đenadija je tek nedavno, 22. novembra 2013. godine, izjavio da nije voljan da svjedoči.²³⁷ Pošto je voljno da u određenoj mjeri bude fleksibilno, Vijeće se uvjerilo da je optuženi pokazao da postoji valjan razlog zbog kog nije ispunio rok od 27. avgusta u pogledu Zahtjeva u vezi s Đenadijom.

64. Vijeće će stoga razmotriti da li su u vezi s Đenadijevom izjavom ispunjeni uslovi iz pravila 92bis(B). Đenadija je odbio da svjedočio zato što smatra da je on osumnjičeno lice u istrazi koju sprovodi Vijeće za ratne zločine BiH.²³⁸ Nema stoga osnova na temelju kog se Vijeće može uvjeriti da će Đenadija pristati da potvrdi sadržaj izjave koju optuženi posredstvom njega želi izvesti. Vijeće takođe napominje da optuženi nije pokušao da dokaže suprotno. Dakle, Vijeće se nije uvjerilo da su u vezi s Đenadijom bilo ispunjeni ili da se mogu ispuniti uslovi iz pravila 92bis(B). Vijeće stoga neće dalje ocjenjivati Zahtjev u vezi s Đenadijom.

²³² Zahtjev u vezi sa Zorićem, par. 2.

²³³ Prvobitni spisak svjedoka, str. 179; Svjedoci odbrane za januar 2014., 18. decembar 2013., Dodatak A.

²³⁴ Zahtjev u vezi sa Zorićem podniet je 14. februara 2014. i to je 12. zahtjev na osnovu pravila 92bis koji se još razmatraju.

²³⁵ Prvobitni spisak svjedoka, str. 28.

²³⁶ Dopunski podnesak; v. takođe Prvobitni spisak svjedoka, str. 28, na kojoj se upućuje na Đenadijevu izjavu koja je unijeta u sistem e-courta kao dokazni predmet broj 1D20313 na osnovu pravila 65ter.

²³⁷ Dopunski podnesak.

²³⁸ Zahtjev u vezi s Đenadijom, Dodatak B.

B. Zahtjevi u vezi sa svjedocima uvrštenim u Prvobitni spisak svjedoka

65. Vijeće će prvo razmotriti Zahtjev u vezi sa Sekanićem i Zahtjev u vezi s Deurićem zajedno jer su okolnosti tih zahtjeva slične. Sekanić i Deurić su obojica uvršteni u Prvobitni spisak svjedoka kao svjedoci na osnovu pravila 92ter relevantni za Tačke 1 i 3 do 8.²³⁹ Uprkos tome što je Vijeće spremno da u izvjesnoj mjeri bude fleksibilno, kao što je gore pokazano, optuženi nije apsolutno ni na koji način pokazao da postoji ikakvo opravdanje zbog kog Sekanića i Deurića nije uvrstio u Revidirani spisak svjedoka kao svjedoke na osnovu pravila 92bis, kao što predviđa pravilo 65ter(G)(i)(e), i zašto nije tada podnio relevantne zahtjeve.²⁴⁰ Do podnošenja ta dva posljednja zahtjeva, optuženi više nije ni pokušavao da objasni zašto te zahtjeve podnosi tek u posljednjoj fazi postupka. To je neprihvatljivo i pokazuje da optuženi u vezi s tim nije iskazao dužnu revnost. Zahtjev u vezi sa Sekanićem i Zahtjev u vezi s Deurićem stoga nisu održivi na toj osnovi.

66. Vijeće će zatim razmotriti Zahtjev u vezi s Indićem i Zahtjev u vezi s Ljubanićem jer su okolnosti tih zahtjeva slične. I Indić i Ljubanić su uvršteni u Revidirani spisak svjedoka kao svjedoci na osnovu pravila 92ter relevantni za Tačke 1 i 3, čija su svjedočenja na osnovu pravila 92ter zakazana za februar 2014. godine.²⁴¹ Optuženi ne navodi da je od trenutka podnošenja Revidiranog spiska svjedoka došlo do bilo kakve izmjene situacije u vezi s tim svjedocima. Uprkos tome što je Vijeće voljno da u izvjesnoj mjeri bude fleksibilno, optuženi nije apsolutno ni na koji način pokazao da postoji ikakvo opravdanje zbog kog Indić i Ljubanić nisu uvršteni u Revidirani spisak svjedoka kao svjedoci na osnovu pravila 92bis, kao što predviđa pravilo 65ter(G)(i)(e), zašto nije tada podnio relevantne zahtjeve i zašto je svjedočenje tih svjedoka zakazano neposredno prije

²³⁹ Revidirani spisak svjedoka, str. 57, 79.

²⁴⁰ V. na primjer Odluka po zahtjevu optuženog za prihvatanje svjedočenja Pere Rendića na osnovu pravila 92bis, 6. februar 2014., par. 6, u kom Vijeće navodi: "optuženi je svoj Revidirani spisak svjedoka podnio 18. oktobra 2013. godine.²⁴⁰ Svjedok se na Revidiranom spisku svjedoka nalazio kao svjedok na osnovu pravila 92ter. Nakon što je razmotrilo Dopunski podnesak, Vijeće se uvjerilo da je optuženi za zdravstveno stanje Svjedoka saznao tek krajem decembra 2013. godine, nakon prvobitnog kontakta sa Svjedokom koji nije naveo da bi dolazak pred Međunarodni sud radi svjedočenja predstavljao problem.²⁴⁰ Shodno tome, Vijeće ne dovodi u pitanje pravovremenost podnošenja Zahtjeva."

²⁴¹ Revidirani spisak svjedoka, str. 64 (u vezi s Indićem); Revidirani spisak svjedoka, str. 71 (u vezi s Ljubanićem). V. takođe Podnesak odbrane u vezi s redosljedom svjedoka za februar i mart 2014., 19. decembar 2013., povjerljivi Dodatak A, Spisak svjedoka odbrane, 20. januar 2014., Dodatak A.

podnošenja zahtjeva na osnovu 92bis.²⁴² Optuženi ne može u samoj posljednjoj fazi svog dokaznog postupka odlučiti da u velikoj mjeri i bez očiglednog razloga koristi pravilo 92bis, a da je donio stratešku odluku da svoju tezu iznese na osnovu pravila 92ter, za što mu je Vijeće odobrilo 325 sati za rad na osnovu podataka iznijetih u Prvobitnom spisku svjedoka i kasnije u Revidiranom spisku svjedoka. Shodno tome, Zahtjev u vezi s Indićem i Zahtjev u vezi s Ljubanićem nisu održivi na osnovu toga što su nepravovremeno podneseni i Vijeće u vezi s njima neće razmatrati uslove iz pravila 92bis.

67. Najzad, Vijeće će razmotriti Zahtjev u vezi s Banovićem. Bonović je prvi put uvršten u Revidirani spisak svjedoka nakon što je Tačka 1 ponovo uvedena u Optužnicu.²⁴³ Dana 28. januara 2014. godine, pošto je prvo izjavio da će svjedočiti,²⁴⁴ Banović je obavijestio odbranu da odbija da svjedočio zato što je Vijeće odbilo da mu dodijeli branioca tokom svjedočenja.²⁴⁵ Iskazujući određenu fleksibilnost i s obzirom na informacije kojima raspolaže, Vijeće neće razmatrati pravovremenost Zahtjeva u vezi s Banovićem.

68. U vezi s utemeljenošću Zahtjeva u vezi s Banovićem, Vijeće prvo napominje da da je Banović odbio da svedoči zato što je "bio zabrinut za svoje pravo u vezi sa samoinkriminacijom i za to kako će njegovo svjedočenje uticati na sporazum o krivici koji je sklopio [s tužilaštvom]".²⁴⁶ Vijeće smatra da bi ista pitanja bila pokrenuta bez obzira na to da li je iskaz dat usmeno ili pismeno. Nema stoga osnova na temelju kog bi se Vijeće uvjerilo da će Banović pristati da ovjeri sadržaj svoje izjave. Vijeće takođe napominje da optuženi nije pokušao da dokaže suprotno. Stoga, iako je u određenim okolnostima dozvoljeno da predloženi dokaz bude uvršten u spis dok se ne ispune uslovi ovjeravanja,²⁴⁷ Vijeće se nije uvjerilo da su oni ispunjeni, odnosno da mogu biti

²⁴² V. fusnota 213 *supra*.

²⁴³ Revidirani spisak svjedoka, str. 58.

²⁴⁴ V. Zahtjev za izdavanje naloga za slobodni prolaz za svjedoka Predraga Banovića, 17. januar 2014.; Nalog za slobodno prolaz, 23. januar 2014.

²⁴⁵ Zahtjev u vezi s Banovićem, Dodatak B, par. 7.

²⁴⁶ Zahtjev u vezi s Banovićem, Dodatak B, par. 3.

²⁴⁷ V. par. 39 *supra*.

ispunjeni, u vezi s Banovićem. Zahtjev u vezi s Banovićem je stoga na tom osnovu manjkav i Vijeće neće razmatrati preostale uslove iz pravila 92bis.

IV. Dispozitiv

69. Stoga Vijeće, na osnovu pravila 54 i pravila 92bis Pravilnika, ovim:

- a) djelimično **ODOBRAVA** Zahtjev u vezi s KW540 i Transkript svjedočenja KW540 **UVRŠTAVA U SPIS** pod pečatom, zajedno sa sljedećim dokumentima kao povezanim dokaznim predmetima označenim sljedećim dokaznim brojevima na osnovu pravila 65ter: 05187, 0555, 20948, 1D8823, 1D8824, 1D8828, 1D8829, 1D9917 i 1D26631 (na javnom osnovu), kao i dokazne predmete označene sljedećim dokaznim brojevima na osnovu pravila 65ter: 04813, 1D8822, 1D8826 i 1D8827 (pod pečatom);
- b) **UPUĆUJE** optuženog da prijevod na engleski jezik dokaznog predmeta broj 20948 na osnovu pravila 65ter unese u sistem e-courta najkasnije do srijede, 2. aprila 2014. godine;
- c) djelimično **ODOBRAVA** Zahtjev u vezi s Budimirom i **UVRŠTAVA U SPIS** Transkript Budimirovog svjedočenja, osim dijelova identifikovanih u paragrafima 50 i 52 supra, zajedno sa sljedećim dokumentima kao povezanim dokaznim predmetima označenim sljedećim brojevima na osnovu pravila 65ter: 20221, 1D8872, 1D8874, 1D8875, 1D8876, 1D8878, 1D8880, 1D21217 i 1D26648.
- d) **UPUĆUJE** Sekretarijat da dokazima dodijeli odgovarajuće brojeve;
- e) **ODBIJA** ostatak Zahtjeva u vezi s KW540 i Zahtjeva u vezi s Budimirom; i
- f) **ODBIJA** Zahtjev u vezi s Tomovićem, Zahtjev u vezi s Mijićem, Zahtjev u vezi s Tomaševićem, Zahtjev u vezi s Kalinićem, Zahtjev u vezi s Jovičincem, Zahtjev u vezi s Popovićem, Zahtjev u vezi s Banovićem,

Zahtjev u vezi s Đenadijem, Zahtjev u vezi s Inđićem, Zahtjev u vezi sa Zorićem, Zahtjev u vezi s Ljubanićem, Zahtjev u vezi s Deurićem i Zahtjev u vezi sa Sekanićem.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je tekst na engleskom jeziku mjerodavan.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 18. marta 2014.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]